

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.7.2008
KOM(2008) 440 endelig

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse og midlertidig anvendelse af den foreløbige økonomiske partnerskabsaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Ghana på den anden side

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

Vedlagte forslag udgør det retlige instrument for undertegnelsen og den midlertidige anvendelse af den foreløbige økonomiske partnerskabsaftale (herefter "foreløbige ØPA") mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Ghana på den anden side: Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse og midlertidig anvendelse af den foreløbige ØPA.

Som det fremgår af meddelelsen til Rådet og Europa-Parlamentet af 23. oktober 2007 blev den foreløbige ØPA forhandlet på plads med Ghana for ikke at afbryde landets samhandel med Fællesskabet ved udløbet den 31. december 2007 af de handelsbestemmelser, der er fastsat i bilag V til Cotonouaftalen, og af WTO-undtagelsen (waiver) for disse bestemmelser, og indtil færdiggørelse af den endelige ØPA med hele det vestafrikanske område¹. Efter paraferingen af denne aftale den 13. december 2007 blev Ghana føjet til listen over lande, der er omfattet af ØPA-handelsordningen, som er fastsat i Rådets forordning (EF) nr. 1528/2007 af 20. december 2007. I henhold til denne forordning anvendes ØPA-handelsordningen foreløbigt. Efter paraferingen af den foreløbige ØPA den 7. december 2007 blev Côte d'Ivoire også føjet til denne liste. Som mindst udviklede lande (LDC) har alle andre vestafrikanske lande på nær Nigeria og Kap Verde siden 1. januar 2008 været omfattet af EBA-initiativet (alt undtagen våben), der giver told- og kvotefri adgang til fællesskabsmarkedet for alle produkter undtagen våben. Kap Verde fik pr. 1. januar 2008 status som ikke mindst udviklet land (non-LDC) men er omfattet af en treårig overgangsperiode, i løbet af hvilken landet stadig vil kunne drage fordel af EBA-ordningen, som fastsat i Rådets forordning nr. 980/2005 af 27. juni 2005 om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer (GSP). Nigeria, som er et ikke mindst udviklet land (non-LDC), fik mulighed for at indgå forhandlinger om en foreløbig ØPA svarende til dem, der blev forhandlet med Côte d'Ivoire og Ghana, men besluttede ikke at benytte denne mulighed. Nigeria har derfor siden 1. januar 2008 været underlagt den almindelige GSP-ordning.

Forhandlingerne om en endelig ØPA med alle de vestafrikanske lande fortsætter, og dette i overensstemmelse med forhandlingsdirektiverne for ØPA'er med AVS-stater, der blev fastsat af Rådet den 12. juni 2002.

Den foreløbige ØPA indeholder bestemmelser om handel med varer, told- og handelslettelser, tekniske handelshindringer samt sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger. Der er ligeledes en række bestemmelser om udviklingssamarbejde, hvor der fastsættes prioriterede indsatsområder for ØPA'ens gennemførelse. Hvert selvstændigt kapitel i aftalen indeholder specifikke samarbejdsområder og en erklæring om udviklingssamarbejde, der knytter aftalen til EU-strategien for handelsrelateret bistand og bekræfter Kommissionens og medlemsstaternes intention om at bidrage til en fond for regionaludvikling. Der er i aftalen ligeledes lagt op til en fortsættelse af forhandlingerne på regionalt niveau om investeringer, tjenesteydelser og handelsrelaterede forhold, og den indeholder bestemmelser om, at den vil blive erstattet af den endelige regionale ØPA, når denne bliver vedtaget.

Den foreløbige ØPA indeholder en bestemmelse om, at aftalen anvendes midlertidigt, indtil den træder i kraft.

---

¹ Benin, Burkina Faso, Côte d'Ivoire, Guinea-Bissau, Mali, Niger, Senegal, Togo, Kap Verde, Gambia, Ghana, Guinea, Liberia, Nigeria, Sierra Leone og Mauretanium.

Kommissionen anmoder Rådet om:

- at give bemyndigelse til undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af den foreløbige ØPA med Ghana
- at godkende den midlertidige anvendelse af den foreløbige ØPA, indtil den træder i kraft.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse og midlertidig anvendelse af den foreløbige økonomiske partnerskabsaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Ghana på den anden side

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 133 og 181 sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum,

under henvisning til forslag fra Kommissionen², og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 12. juni 2002 bemyndigede Rådet Kommissionen til at indlede forhandlinger om økonomiske partnerskabsaftaler med AVS-stater.
- (2) Forhandlingerne om en foreløbig økonomisk partnerskabsaftale (herefter "foreløbig ØPA") med Ghana er afsluttet, og aftalen blev paraferet den 13. december 2007.
- (3) I henhold til artikel 75 i den foreløbige ØPA finder aftalen midlertidig anvendelse, indtil den træder i kraft.
- (4) Den foreløbige ØPA bør undertegnes på Det Europæiske Fællesskabs vegne og finde anvendelse på midlertidig basis med forbehold af senere indgåelse -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Undertegnelsen af den foreløbige økonomiske partnerskabsaftale mellem Ghana og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater godkendes herved på Fællesskabets vegne med forbehold af Rådets afgørelse om indgåelse af nævnte foreløbige økonomiske partnerskabsaftale.

Teksten til aftalen er knyttet som bilag til denne afgørelse.

---

² EUT C [...] af [...], s. [...].

Artikel 2

Rådets formand bemyndiges hermed til at udpege den eller de personer, der skal have beføjelse til på Det Europæiske Fællesskabs vegne at undertegne aftalen, med forbehold af dens indgåelse.

Artikel 3

Aftalen finder som fastsat i dens artikel 75 anvendelse på midlertidig basis, indtil procedurerne for den endelige indgåelse er afsluttet. Kommissionen offentliggør en meddelelse med oplysninger om datoen for midlertidig anvendelse.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne

[...]

Formand

**FINANSIERINSOVERSIGT TIL FORSLAG, SOM ALENE INDVIRKER PÅ
BUDGETTETS INDTÆGTSSIDE**

1. FORSLAGETS BETEGNELSE

Rådets afgørelse om undertegnelse og midlertidig anvendelse af en foreløbig økonomisk partnerskabsaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Ghana på den anden side

2. BUDGETPOSTER

Kapitel og artikel: 12/120

Budgetteret beløb for det pågældende år: **16 431 900 000 (budget 2008)**

3. FINANSIELLE VIRKNINGER

- Forslaget har ingen finansielle virkninger
- Forslaget har ingen finansielle virkninger for udgifterne, men har følgende finansielle virkninger for indtægterne:

4. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

For at beskytte Fællesskabets finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder, bemyndiges Kommissionen i overensstemmelse med artikel 21 i den foreløbige økonomiske partnerskabsaftale til at foretage kontrol og undersøgelser på stedet. Om nødvendigt gennemfører Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) undersøgelser i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999. Kommissionen foretager regelmæssigt dokumentbaserede undersøgelser og undersøgelser på stedet.

5. ANDRE BEMÆRKNINGER

Al resterende told på produkter med oprindelse i de AVS-regioner eller -stater, som har afsluttet forhandlinger om økonomiske partnerskabsaftaler eller aftaler indeholdende WTO-forenelige handelsordninger, blev afskaffet ved vedtagelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1528/2007. Forslaget har derfor ikke nogen yderligere finansielle virkninger.

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.7.2008
KOM(2008) 440 endelig

BILAG 1

FORELØBIG ØKONOMISK PARTNERSKABSÅFТАLE

**MELLEM GHANA PÅ DEN ENE SIDE OG DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB
OG DETS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ANDEN SIDE**

DA

DA

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	AFSNIT I: MÅL.....	6
2.	AFSNIT II: PARTNERSKAB FOR UDVIKLING	7
3.	AFSNIT III: HANDELSORDNING FOR VARER	10
3.1.	KAPITEL 1: TOLD OG IKKE-TOLDMÆSSIGE FORANSTALTNINGER.....	10
3.2.	KAPITEL 2: HANDELSPOLITISKE BESKYTTELSESFORANSTALTNINGER	15
3.3.	KAPITEL 3: TOLD OG HANDELSLETTELSER	20
3.4.	KAPITEL 4: TEKNISKE HANDELSHINDRINGER OG SUNDHEDS- OG PLANTESUNDHEDSFORANSTALTNINGER	24
4.	TILLÆG.....	26
4.1.	Tillæg I.....	26
4.2.	Tillæg II.....	26
5.	AFSNIT IV: TJENESTEYDELSER, INVESTERINGER OG HANDELSRELATEREDE BESTEMMELSER	28
6.	AFSNIT V: TVISTFOREBYGGELSE OG -BILÆGGELSE	29
6.1.	KAPITEL 1: MÅL OG ANVENDELSESOMRÅDE	29
6.2.	KAPITEL 2: KONSULTATIONER OG MÆGLING.....	29
6.3.	KAPITEL 3: TVISTBILÆGGELSESPROCEDURER.....	30
6.4.	KAPITEL 4: ALMINDELIGE BESTEMMELSER.....	36
7.	AFSNIT VI: ALMINDELIGE UNDTAGELSER	38
8.	AFSNIT VII: INSTITUTIONELLE, ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER	41
9.	BILAG 1: TOLD PÅ VARER MED OPRINDELSE I GHANA.....	46
10.	BILAG 2: TOLD PÅ VARER MED OPRINDELSE I FÆLLESSKABET.....	48
11.	BILAG 3: LISTE OVER GHANAS GEBYRER OG ANDRE AFGIFTER, JF. ARTIKEL 11, STK. 2	49
12.	BILAG 4: LISTE OVER REGIONERNE I FÆLLESSKABETS YDERSTE PERIFERI, SOM BERØRES AF ARTIKEL 74.....	50
13.	PROTOKOL 1: GENSIDIG ADMINISTRATIV BISTAND I TOLDSPØRGSMÅL	51

REPUBLIKKEN GHANA,
I DET FØLGENDE BENÆVNT "GHANA",
på den ene side
og
KONGERIGET BELGIEN,
DEN TJEKKISKE REPUBLIK,
KONGERIGET DANMARK,
FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,
REPUBLIKKEN ESTLAND,
DEN HELLENSKE REPUBLIK,
KONGERIGET SPANIEN,
DEN FRANSKE REPUBLIK,
IRLAND,
DEN ITALIENSKE REPUBLIK,
REPUBLIKKEN CYPERN,
REPUBLIKKEN LETLAND,
REPUBLIKKEN LITAUEN,
STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,
KONGERIGET NEDERLANDENE,
REPUBLIKKEN UNGARN,
REPUBLIKKEN MALTA,
REPUBLIKKEN ØSTRIG,
REPUBLIKKEN POLEN,
DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,
REPUBLIKKEN SLOVENIEN,
DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

REPUBLIKKEN BULGARIEN,

RUMÆNIEN

og

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB,

I DET FØLGENDE BENÆVNT "FÆLLESSKABET",

på den anden side,

I DET FØLGENDE SAMLET BENÆVNT "PARTERNE",

PRÆAMBEL:

SOM HENVISER TIL partnerskabsaftalen mellem medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet på den ene side og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den anden side, undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000 og revideret den 25. juni 2005, i det følgende benævnt "Cotonouaftalen",

SOM HENVISER TIL, at præferencehandelsordningen i Cotonouaftalen udløber den 31. december 2007,

SOM HENVISER TIL de mulige negative virkninger af udløbet af denne præferencehandelsordning for samhandelen mellem parterne, hvis den ikke pr. 1. januar 2008 afløses af en aftale, som er forenelig med WTO-reglerne,

SOM derfor **ERKENDER** behovet for at indgå en foreløbig aftale for at beskytte parternes økonomiske og handelsmæssige interesser,

SOM HENVISER TIL parternes ønske om at styrke deres økonomiske og handelsmæssige bånd og etablere tætte og varige forbindelser baseret på partnerskab og samarbejde,

SOM HENVISER TIL den betydning, parterne tillægger de principper og regler, der gælder for den internationale handel, særlig de rettigheder og forpligtelser, der følger af GATT 1994 og andre multilaterale aftaler, som er knyttet til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO), og nødvendigheden af at anvende dem på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde,

SOM BEKRÆFTER deres vilje til at respektere menneskerettighederne, de demokratiske principper og retsstaten, som er de væsentlige elementer i Cotonouaftalen, og god regeringsførelse, som er det grundlæggende element i Cotonouaftalen,

SOM HENVISER TIL behovet for at befordre og fremskynde den økonomiske, kulturelle og sociale udvikling med det sigte at bidrage til fred og sikkerhed samt fremme et stabilt politisk og demokratisk klima,

SOM HENVISER TIL den betydning, parterne tillægger internationalt anerkendte udviklingsmål og De Forenede Nationers millenniumsudviklingsmål,

SOM BEKRÆFTER deres vilje til at samarbejde om at virkeliggøre målene i Cotonouaftalen, navnlig udryddelse af fattigdom, bæredygtig udvikling og gradvis integration af AVS-staterne i verdensøkonomien,

SOM ØNSKER at skabe nye beskæftigelsesmuligheder, tiltrække investeringer og forbedre levevilkårene i parternes områder og samtidig fremme bæredygtig udvikling,

SOM HENVISER TIL betydningen af de eksisterende traditionelle forbindelser, navnlig de historiske, politiske og økonomiske bånd, mellem Det Europæiske Fællesskab, dets medlemsstater og de vestafrikanske lande,

SOM ERKENDER forskellene i den økonomiske og sociale udvikling mellem de vestafrikanske lande og Det Europæiske Fællesskab,

SOM ER OVERBEVIST OM, at denne aftale vil skabe et nyt og gunstigere klima for deres forbindelser inden for økonomisk styring, handel og investeringer og skabe nye muligheder for vækst og udvikling,

SOM ERKENDER vigtigheden af udviklingssamarbejde for gennemførelsen af denne aftale,

SOM AFVENTER indgåelsen af en endelig økonomisk partnerskabsaftale mellem de vestafrikanske lande og Fællesskabet,

SOM BEKRÆFTER deres vilje til at støtte den regionale integration i de vestafrikanske lande, herunder især den regionale økonomiske integration, som et væsentligt instrument til at sikre deres integration i verdensøkonomien ved at hjælpe dem med at tackle udfordringerne i forbindelse med globaliseringen og opnå den ønskede økonomiske og sociale udvikling,

HAR VEDTAGET at indgå følgende aftale:

1. AFSNIT I: MÅL

Artikel 1

Ramme for aftale

Ved denne aftale opstilles en foreløbig ramme for en økonomisk partnerskabsaftale (ØPA).

Artikel 2

Mål

Målene med denne aftale er:

- a) at give Ghana adgang til markedet på de gunstigere betingelser, Fællesskabet tilbyder i forbindelse med ØPA-forhandlingerne, og dermed undgå af afbryde handelen mellem Ghana og Det Europæiske Fællesskab ved udløbet af den midlertidige præferencehandelsordning i Cotonouaftalen den 31. december 2007, indtil der indgås en endelig ØPA
- b) at skabe et grundlag for forhandling af en ØPA, der bidrager til at mindske fattigdom, fremmer regional integration, økonomisk samarbejde og god regeringsførelse i Vestafrika og forbedrer Vestafrikas kapacitet inden for handelspolitik og i handelsrelaterede spørgsmål
- c) at fremme Ghanas gnidningsløse og gradvise integration i verdensøkonomien på en måde, som er forenelig med landets samfundsmodel og prioriteringer på udviklingsområdet
- d) at styrke de eksisterende forbindelser mellem parterne på grundlag af solidaritet og gensidig interesse
- e) at skabe en aftale, som er forenelig med artikel XXIV i GATT 1994.

2. AFSNIT II: PARTNERSKAB FOR UDVIKLING

Artikel 3

Udviklingssamarbejde som led i denne aftale

Parterne forpligter sig til at samarbejde med henblik på gennemførelsen af denne aftale og til at bistå Ghana ved virkeliggørelsen af målene i ØPA'en. Samarbejdet kan være af finansiel eller ikke-finansiel art.

Artikel 4

Samarbejde om udviklingsfinansiering som led i denne aftale

1. Udviklingssamarbejdet med henblik på regionalt økonomisk samarbejde og regional økonomisk integration, jf. Cotonouaftalen, gennemføres således, at de forventningerne til nærværende aftale i størst muligt omfang indfries.
2. Fællesskabet finansierer udviklingssamarbejdet mellem Ghana og Fællesskabet til støtte for gennemførelsen af denne aftale inden for rammerne af de relevante regler og procedurer, der er fastsat i Cotonouaftalen, særlig Den Europæiske Udviklingsfonds (EUF's) programmeringsprocedurer, og inden for rammerne af de relevante finansielle instrumenter, der finansieres over Den Europæiske Unions almindelige budget. I den forbindelse er støtten til gennemførelsen af nærværende ØPA en prioritering.
3. Fællesskabets medlemsstater forpligter sig - ved hjælp af deres respektive udviklingspolitikker og -instrumenter - til i fællesskab at støtte udviklingssamarbejdsaktiviteter til fremme af regionalt økonomisk samarbejde og regional økonomisk integration og gennemførelse af denne aftale, både på nationalt og regionalt plan, i overensstemmelse med principperne om komplementaritet og bistandseffektivitet.
4. Parterne samarbejder med henblik på at lette deltagelse af andre donorer, der ønsker at støtte Ghanas bestræbelser på at nå målene i denne aftale.
5. Parterne erkender nytteværdien af regionale finansieringsordninger som f.eks. en regional ØPA-fond, der oprettes af og for regionen med henblik på at formidle finansiering på regionalt og nationalt plan og gennemføre ledsageforanstaltninger til denne aftale på en effektiv måde. For at sikre en enkel, effektiv og hurtig gennemførelse forpligter Fællesskabet sig til at formidle sin støtte gennem enten regionens finansieringsordninger eller andre ordninger, som de lande, der undertegner denne aftale, måtte vælge, i overensstemmelse med Cotonouaftalens regler og procedurer og de i Pariserklæringen fastsatte principper om bistandseffektivitet.

6. Ved gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1-5 forpligter parterne sig til at samarbejde i finansiel og ikke-finansiel henseende på de i artikel 5-8 fastsatte områder.

Artikel 5

Erhvervs klimaet

Parterne finder, at erhvervs klimaet er et væsentligt element i den økonomiske udvikling, og at bestemmelserne i denne aftale derfor skal bidrage til at nå dette fælles mål.

Parterne forpligter sig til i overensstemmelse med artikel 4 fortsat at tilstræbe en forbedring af erhvervs klimaet.

Artikel 6

Støtte til gennemførelse af bestemmelser

Parterne er enige om, at gennemførelsen af de handelsrelaterede bestemmelser, for hvilke de forskellige samarbejdsområder beskrives nærmere i de forskellige kapitler af denne aftale, er et væsentligt element til at nå målene i denne aftale. Samarbejdet på dette område gennemføres i overensstemmelse med artikel 4.

Artikel 7

Styrkelse og modernisering af produktionssektorer

Ved gennemførelsen af denne aftale bekræfter parterne deres vilje til at arbejde på at fremme konkurrenceevnen i de produktionssektorer i Ghana, der er omfattet af denne aftale.

Parterne er enige om at samarbejde ved hjælp af samarbejdsinstrumenterne, jf. artikel 4, og om at støtte:

- den private sektors repositionering i forhold til de nye økonomiske muligheder, der skabes ved denne aftale
- fastlæggelsen og gennemførelsen af moderniseringsstrategier
- forbedringen af den private sektors vilkår og af erhvervs klimaet, jf. artikel 5 og 6
- fremme af partnerskaber mellem parternes private sektorer.

Artikel 8

Samarbejde om finanspolitisk tilpasning

1. Parterne erkender, at de i denne aftale fastsatte toldafskaffelser eller betydelige toldnedsættelser kan være en udfordring for Ghana, og er enige om at etablere en dialog og indlede et samarbejde på dette område.
2. Parterne i denne aftale er på baggrund af den toldafviklingsplan, som de har lagt sig fast på, enige om at etablere en dybtgående dialog om finanspolitiske tilpasningsforanstaltninger, der på længere sigt skal sikre balance på Ghanas budget.
3. Parterne er enige om at samarbejde i overensstemmelse med artikel 4, navnlig ved at befordre bistandsforanstaltninger på følgende områder:
  - a) betydelig hjælp til udjævning af den fiskale nettovirkning, idet der sikres komplementaritet med omlægningen af finanspolitikken
  - b) støtte til omlægning af finanspolitikken sideløbende med dialogen på dette område.

Artikel 9

Samarbejde i internationale fora

Parterne bestræber sig på at samarbejde i alle internationale fora, hvor emner af relevans for dette partnerskab tages op.

3. AFSNIT III: HANDELSORDNING FOR VARER

3.1. KAPITEL 1: TOLD OG IKKE-TOLDMÆSSIGE FORANSTALTNINGER

Artikel 10

Told

1. Told omfatter også afgifter af enhver art, herunder alle former for tillægsafgifter, der pålægges ved indførsel eller udførsel af varer, men ikke:
  - a) skattelignende afgifter eller andre interne afgifter, der pålægges i medfør af artikel 19
  - b) antidumping-, udlignings- eller beskyttelsesforanstaltninger, der anvendes i medfør af kapitel 2
  - c) gebyrer og andre afgifter, der pålægges i medfør af artikel 11.
2. Den basistoldsats, der gøres til genstand for successive nedsættelser, er for hver enkelt vare anført i parternes respektive toldafviklingsplaner.

Artikel 11

Gebyrer og andre afgifter

1. Parterne bekræfter deres vilje til at overholde bestemmelserne i artikel VIII i GATT 1994.
2. Gebyrer og andre afgifter i forbindelse med retlige forpligtelser, som bestod ved undertegnelsen af denne aftale, jf. bilag 3, finder dog fortsat anvendelse i en periode på højst ti år. Denne periode kan forlænges ved afgørelse truffet af ØPA-Udvalget, hvis det er nødvendigt for at overholde de pågældende retlige forpligtelser.

Artikel 12

Told på varer med oprindelse i Ghana

Varer med oprindelse i Ghana indføres toldfrit til Fællesskabet, bortset fra de i bilag 1 anførte varer på de deri angivne betingelser.

Artikel 13

Told på varer med oprindelse i Fællesskabet

Told på varer med oprindelse i Fællesskabet, der indføres til Ghana, nedsættes eller afskaffes efter toldafviklingsplanen i bilag 2.

Artikel 14

Oprindelsesregler

I dette kapitel anvendes udtrykkene "med oprindelsesstatus", "med oprindelse i" og lignende udtryk om varer, der opfylder de præferenceoprindelsesregler, der gælder mellem parterne pr. 1. januar 2008.

Parterne indfører senest den 30. juni 2008 en fælles gensidig ordning for oprindelsesregler, der træder i kraft senest den første dag, hvor denne aftale anvendes midlertidigt, og som skal være baseret på oprindelsesreglerne i Cotonouaftalen og indeholde bestemmelser om disses forbedring under hensyntagen til Ghanas udviklingsmål. ØPA-Udvalget vedlægger den nye ordning som bilag til denne aftale.

Senest tre år efter ikrafttrædelsen af denne aftale tager parterne de gældende bestemmelser om oprindelsesregler op til fornyet overvejelse med henblik på at forenkle de begreber og metoder, der anvendes til bestemmelse af oprindelsen, i lyset af Ghanas udviklingsmål. I den forbindelse tager parterne hensyn til den teknologiske udvikling, produktionsprocesser og alle andre faktorer, herunder de igangværende reformer af oprindelsesreglerne, der måtte nødvendiggøre ændringer af den aftalte gensidige ordning. Enhver ændring eller udskiftning sker ved afgørelse i ØPA-Udvalget.

Artikel 15

Standstill

1. Uanset artikel 23 og 24 må der fra datoen for denne aftales ikrafttrædelse ikke indføres ny told ved indførsel i samhandelen mellem parterne, og gældende told må ikke forhøjes.
2. Uanset stk. 1 kan Ghana i forbindelse med den endelige indførelse af ECOWAS' fælles toldtarif over for tredjelande indtil den 31. december 2011 ændre sine basistoldsatser for varer med oprindelse i Fællesskabet, hvis incidensen af disse toldsatser generelt ikke er større end incidensen af de i bilag 2 fastsatte satser.

Artikel 16

Told ved udførsel

Fra datoen for denne aftales ikrafttrædelse må der ikke indføres ny told ved udførsel eller afgifter med tilsvarende virkning i samhandelen mellem parterne, og gældende told må ikke forhøjes.

Hvis Ghana under helt usædvanlige omstændigheder kan godtgøre, at landet har et særligt behov for indtægter, for at beskytte en nyoprettet industri eller for at beskytte

miljøet, kan landet på midlertidig basis og efter samråd med Fællesskabet indføre told ved udførsel eller afgifter med tilsvarende virkning og øge den eksisterende tolds eller de eksisterende afgifters incidens for et begrænset antal yderligere varer.

Parterne er enige om at tage bestemmelserne i denne artikel op til fornyet overvejelse i ØPA-Udvalget senest tre år efter denne aftales ikrafttrædelse under fuld hensyntagen til deres betydning for Ghanas udvikling og diversificeringen af landets økonomi.

Artikel 17

En gunstigere behandling som følge af frihandelsaftaler

1. På de områder, der er omfattet af dette kapitel, indrømmer Fællesskabet Ghana enhver gunstigere behandling, som følger af Fællesskabets indgåelse af en frihandelsaftale med en tredjepart efter undertegnelsen af denne aftale.
2. På de områder, der er omfattet af dette kapitel, indrømmer Ghana Fællesskabet enhver gunstigere behandling, som følger af Ghanas indgåelse af en frihandelsaftale med en stor handelspartner efter undertegnelsen af denne aftale.
3. Hvis Ghana opnår en væsentligt gunstigere behandling fra en stor handelspartner end den, Fællesskabet tilbyder, indleder parterne konsultationer og træffer i fællesskab afgørelse om gennemførelsen af stk. 2.
4. Bestemmelserne i dette kapitel må ikke fortolkes således, at de forpligter parterne til at indrømme hinanden en præferencebehandling, som måtte følge af, at en af dem er part i en frihandelsaftale med en tredjepart på datoen for undertegnelsen af denne aftale.
5. I denne artikel forstås ved "frihandelsaftale" en aftale, der i væsentlig grad liberaliserer handelen, og som i væsentlig grad fjerner eller afskaffer forskelsbehandling mellem parterne ved at fjerne eksisterende diskriminerende foranstaltninger og/eller forbyde nye diskriminerende foranstaltninger og mere diskriminerende foranstaltninger enten ved ikrafttrædelsen af denne aftale eller i henhold til en rimelig tidsplan.
6. I denne artikel forstås ved "stor handelspartner" ethvert udviklet land eller ethvert land, der året forud for ikrafttrædelsen af den i stk. 2 omhandlede frihandelsaftale tegnede sig for over 1 procent af verdenshandelen, eller enhver gruppe lande, der optræder enkeltvis, samlet eller gennem en frihandelsaftale, og som året forud for ikrafttrædelsen af den i stk. 2 omhandlede frihandelsaftale tegnede sig for over 1,5 procent af verdenshandelen¹.

---

¹ Til denne beregning anvendes officielle WTO-data om førende eksportører inden for verdenshandelen med varer (ekskl. handel EU-medlemsstaterne imellem).

Artikel 18

Forbud mod kvantitative restriktioner

Uanset artikel 23, 24 og 25 afskaffes alle indførsels- og udførselsforbud og -restriktioner mellem parterne, bortset fra de i artikel 11 omhandlede gebyrer og afgifter, uanset om de gennemføres ved hjælp af kontingenter, import- eller eksportlicenser eller andre foranstaltninger, ved ikrafttrædelsen af denne aftale. Der indføres ingen nye foranstaltninger af denne art.

Artikel 19

National behandling ved intern beskatning og regulering

1. Varer, der har oprindelse i og indføres fra den anden part, må hverken direkte eller indirekte pålægges interne skatter eller andre afgifter af enhver art, som overstiger dem, der direkte eller indirekte finder anvendelse på tilsvarende nationale varer. Parterne må heller ikke på anden måde anvende interne skatter eller andre afgifter til at beskytte den nationale produktion.
2. Varer, der har oprindelse i og indføres fra den anden part, indrømmes en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der indrømmes tilsvarende nationale varer i medfør af alle love og administrative bestemmelser og krav gældende for salg, udbud til salg, køb, transport, distribution eller brug. Bestemmelserne i dette stykke er ikke til hinder for anvendelse af differentierede takster for indenlandsk transport, som udelukkende beror på hensynet til transportmidlernes økonomiske drift og ikke på varens oprindelse.
3. Ingen af parterne indfører eller opretholder kvantitativ regulering vedrørende blanding, forarbejdning eller anvendelse af varer i bestemte mængder eller forhold, der direkte eller indirekte kræver, at en bestemt mængde eller andel af en vare, som er genstand for den pågældende regulering, skal leveres fra nationale forsyningskilder. Parterne må heller ikke på anden måde anvende en intern kvantitativ regulering til at beskytte den nationale produktion.
4. Bestemmelserne i denne artikel ikke til hinder for, at der kan udbetales subsidier udelukkende til nationale producenter, herunder udbetalinger, hvortil anvendes provenuet af interne skatter eller afgifter, der er pålagt i overensstemmelse med denne artikel, og subsidier i form af offentlige myndigheders indkøb af nationale varer eller til fordel for disse.
5. Bestemmelserne i denne artikel finder ikke anvendelse på love, administrative bestemmelser, procedurer eller praksis vedrørende offentlige indkøb.
6. Bestemmelserne i denne artikel berører ikke bestemmelserne i kapitlet vedrørende handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter.

Artikel 20

Fødevaresikkerhed

Hvis efterlevelse af bestemmelserne i denne aftale fører til problemer med udbuddet af eller adgangen til fødevarer eller andre produkter, som er væsentlige for fødevaresikkerheden, og hvis denne situation giver eller kan give anledning til alvorlige vanskeligheder for Ghana, kan landet træffe passende foranstaltninger efter procedurerne i artikel 25.

Artikel 21

Særlige bestemmelser om administrativt samarbejde

1. Parterne er enige om, at administrativt samarbejde er af afgørende betydning for gennemførelsen af og kontrollen med den præferencebehandling, der indrømmes i henhold til dette afsnit, og understreger, at de er fast besluttet på at bekæmpe uregelmæssigheder og svig i toldspørgsmål og hermed beslægtede anliggender.
2. Har en part på grundlag af en objektiv oplysning fået bevis for manglende administrativt samarbejde og/eller uregelmæssigheder eller svig, kan den suspendere præferencebehandlingen af den eller de pågældende varer midlertidigt i overensstemmelse med denne artikel.
3. I denne artikel forstås ved manglende administrativt samarbejde bl.a.:
  - a) gentagne forsømmelser af forpligtelsen til at kontrollere den eller de pågældende varers oprindelsesstatus
  - b) gentagne afslag på eller unødige forsinkelser med at foretage og/eller give meddelelse om resultaterne af efterfølgende kontrol af oprindelsesbeviset
  - c) gentagne afslag på eller unødige forsinkelser med at give tilladelse til at udføre en opgave i forbindelse med samarbejdet for at kontrollere ægtheden af dokumenter eller korrektheden af oplysninger, der er af betydning for indrømmelsen af den pågældende præferencebehandling.

I denne artikels forstand kan der bl.a. være tale om konstatering af uregelmæssigheder eller svig, hvis der sker en hurtig og ikke tilstrækkeligt begrundet stigning i vareimporten til et niveau, der overskrider den anden parts sædvanlige produktions- og eksportkapacitet, og der foreligger objektive oplysninger om uregelmæssigheder eller svig.

4. Præferencebehandlingen kan suspenderes midlertidigt på følgende betingelser:
  - a) Den part, der på grundlag af en objektiv oplysning har fået bevis for manglende administrativt samarbejde og/eller uregelmæssigheder eller svig, giver uden unødigt forsinkelse ØPA-Udvalget meddelelse om beviset og den objektive oplysning og indleder på grundlag af alle relevante oplysninger og

objektive beviser konsultationer i ØPA-Udvalget med henblik på at nå frem til en for begge parter acceptabel løsning.

b) Har parterne indledt konsultationer i ØPA-Udvalget, jf. ovenfor, og er de ikke nået frem til en acceptabel løsning senest tre måneder efter meddelelsen, kan den berørte part midlertidigt suspendere præferencebehandlingen af den eller de pågældende varer. En midlertidig suspension meddeles ØPA-Udvalget hurtigst muligt.

c) Midlertidige suspensioner i henhold til denne artikel begrænses til, hvad der er nødvendigt for at beskytte den berørte parts finansielle interesser. Suspensionerne må højst vare seks måneder med mulighed for forlængelse med yderligere seks måneder. Midlertidige suspensioner meddeles ØPA-Udvalget straks efter vedtagelsen. De er genstand for regelmæssige konsultationer i ØPA-Udvalget, navnlig med henblik på at bringe dem til ophør, så snart betingelserne for deres anvendelse ikke længere er til stede.

5. Samtidig med at der gives meddelelse til ØPA-Udvalget i henhold til stk. 4, litra a), offentliggør den berørte part en meddelelse til importører i sin officielle tidende. Af meddelelsen til importørerne skal det fremgå, at det på grundlag af en objektiv oplysning er bevist, at der for den pågældende vare foreligger manglende administrativt samarbejde og/eller uregelmæssigheder eller svig.

Artikel 22

Behandling af administrative fejl

Begår de kompetente myndigheder fejl i forvaltningen af præferenceordningen for eksport og særlig i anvendelsen af bestemmelserne vedrørende definitionen af begrebet "varer med oprindelsesstatus" og metoder for administrativt samarbejde, og får den pågældende fejl følger med hensyn til importafgifter, kan den part, der berøres af disse følger, anmode ØPA-Udvalget om at undersøge mulighederne for indførelse af alle passende foranstaltninger til løsning af problemet.

3.2. KAPITEL 2: HANDELSPOLITISKE BESKYTTELSESFORANSTALTNINGER

Artikel 23

Antidumping- og udligningsforanstaltninger

1. Med forbehold af bestemmelserne i denne artikel er intet i denne aftale til hinder for, at Fællesskabet eller Ghana kan indføre antidumping- eller udligningsforanstaltninger i overensstemmelse med de relevante WTO-aftaler. I forbindelse med denne artikel bestemmes oprindelse efter parternes ikke-præferentielle oprindelsesregler.

2. Inden der indføres en endelig antidumping- eller udligningstold, overvejer parterne muligheden for en konstruktiv løsning som omhandlet i de relevante WTO-aftaler. Med henblik herpå kan de bl.a. føre passende konsultationer.
3. Fællesskabet meddeler Ghana, at det har modtaget en behørigt dokumenteret klage, inden det indleder en undersøgelse.
4. Bestemmelserne i denne artikel finder anvendelse på alle undersøgelser, der indledes efter ikrafttrædelsen af denne aftale.
5. Bestemmelserne i denne artikel er ikke underlagt tvistbilæggelsesbestemmelserne i denne aftale.

Artikel 24

Multilaterale beskyttelsesforanstaltninger

1. Med forbehold af bestemmelserne i denne artikel er intet i denne aftale til hinder for, at Ghana og Fællesskabet kan indføre foranstaltninger i overensstemmelse med artikel XIX i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (GATT) 1994, aftalen om beskyttelsesforanstaltninger og artikel 5 i WTO-aftalen om landbrug. I forbindelse med denne artikel bestemmes oprindelse efter parternes ikke-præferentielle oprindelsesregler.
2. Uanset stk. 1 undtager Fællesskabet i betragtning af nærværende aftales overordnede udviklingsmål og Ghanas beskedne økonomiske betydning indførsel fra Ghana fra enhver foranstaltning, der måtte træffes i medfør af artikel XIX i GATT 1994, aftalen om beskyttelsesforanstaltninger og artikel 5 i WTO-aftalen om landbrug.
3. Bestemmelserne i stk. 2 finder anvendelse i en periode på fem år, der løber fra datoen for ikrafttrædelsen af denne aftale. Senest 120 dage inden udløbet af denne periode tager ØPA-Udvalget gennemførelsen af disse bestemmelser op til fornyet overvejelse i lyset af Ghanas udviklingsbehov med henblik på at tage stilling til, om deres anvendelse bør forlænges.
4. Bestemmelserne i stk. 1 er ikke underlagt tvistbilæggelsesbestemmelserne i denne aftale.

Artikel 25

Bilaterale beskyttelsesforanstaltninger

1. Efter at have undersøgt, om der er alternative løsninger, kan en part træffe beskyttelsesforanstaltninger af begrænset varighed, som fraviger bestemmelserne i artikel 12 og 13, på de betingelser og efter de procedurer, der er fastlagt i nærværende artikel.

2. De i stk. 1 omhandlede beskyttelsesforanstaltninger kan træffes, når en vare fra en af parterne indføres til den anden parts område i så øgede mængder og under sådanne vilkår, at det forårsager, eller der er fare for, at det vil forårsage:
- a) alvorlig skade for indenlandske producenter af tilsvarende eller direkte konkurrerende varer på den importerende parts område
  - b) forstyrrelser i en økonomisk sektor, navnlig når disse forstyrrelser skaber store sociale problemer eller vanskeligheder, som kunne føre til en alvorlig forværrelse af den økonomiske situation i den importerende part
  - c) forstyrrelser på markederne for tilsvarende eller direkte konkurrerende landbrugsprodukter² eller i de mekanismer, der regulerer disse markeder.
3. De i denne artikel omhandlede beskyttelsesforanstaltninger må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at afhjælpe eller forhindre en alvorlig skade eller forstyrrelser som omhandlet i stk. 2, stk. 4 og stk. 5, litra b). Den importerende parts beskyttelsesforanstaltninger må kun være en eller flere af følgende:
- a) suspension af enhver yderligere nedsættelse af toldsatsen for den pågældende vare som omhandlet i denne aftale
  - b) forhøjelse af toldsatsen for den pågældende vare op til et niveau, der ikke overstiger den toldsats, der pålægges andre WTO-medlemmer
  - c) indførelse af toldkontingenter for den pågældende vare.
4. Indføres en vare med oprindelse i Ghana i så øgede mængder og under sådanne vilkår, at det forårsager, eller der er fare for, at det vil forårsage en skade eller forstyrrelser som omhandlet i stk. 2, litra a), b) og c), i en eller flere regioner i Fællesskabets yderste periferi, kan Fællesskabet træffe tilsyns- eller beskyttelsesforanstaltninger begrænset til den eller de pågældende regioner i overensstemmelse med procedurerne i stk. 6-9, jf. dog stk. 1, 2 og 3.
5. a) Indføres en vare med oprindelse i Fællesskabet i så øgede mængder og under sådanne vilkår, at det forårsager, eller der er fare for, at det vil forårsage en skade eller forstyrrelser som omhandlet i stk. 2, litra a), b) og c), kan Ghana træffe tilsyns- eller beskyttelsesforanstaltninger begrænset til dets område i overensstemmelse med procedurerne i stk. 6-9, jf. dog stk. 1, 2 og 3.
- b) Ghana kan træffe beskyttelsesforanstaltninger, når en vare med oprindelse i Fællesskabet som følge af en toldnedsættelse indføres i så øgede mængder og under sådanne vilkår, at det forårsager, eller der er fare for, at det vil forårsage forstyrrelser for en nyoprettet industri, der fremstiller tilsvarende eller direkte konkurrerende varer. Denne bestemmelse finder kun anvendelse i en periode på ti år efter datoen for ikrafttrædelsen af denne aftale. Foranstaltningerne skal træffes i overensstemmelse med stk. 6-9.

---

² I denne artikel forstås ved landbrugsprodukter de produkter, der er omfattet af bilag I til WTO-aftalen om landbrug.

Denne periode kan dog forlænges efter aftale mellem parterne, hvis dette mål til trods for industriens udviklingspotentiale og de udfoldede anstrengelser ikke har kunnet opfyldes på grund af den globale økonomiske konjunktur eller alvorlige forstyrrelser i Ghana.

6.
  - a) De i denne artikel omhandlede beskyttelsesforanstaltninger opretholdes kun så længe, det er nødvendigt for at forhindre eller afhjælpe en alvorlig skade eller forstyrrelser som omhandlet i stk. 2, 4 og 5.
  - b) De i denne artikel omhandlede beskyttelsesforanstaltninger anvendes i en periode på højst to år. Hvis de omstændigheder, der lå til grund for indførelsen af beskyttelsesforanstaltninger, fortsat er til stede, kan de pågældende foranstaltninger forlænges med en yderligere periode på højst to år. Anvender Ghana en beskyttelsesforanstaltning, eller træffer Fællesskabet en foranstaltning begrænset til en eller flere regioner i dets yderste periferi, kan den pågældende foranstaltning dog anvendes i en periode på højst fire år, og hvis de omstændigheder, der lå til grund for indførelsen af beskyttelsesforanstaltninger, fortsat er til stede, kan den forlænges med en yderligere periode på fire år.
  - c) De i denne artikel omhandlede beskyttelsesforanstaltninger, der varer over et år, skal ledsages af klare regler for en gradvis imødegåelse af årsagerne til skaderne og forstyrrelserne og afvikling af foranstaltningerne senest ved udløbet af den fastsatte periode.
  - d) De i denne artikel omhandlede beskyttelsesforanstaltninger må ikke anvendes på en vare, som tidligere har været genstand for en sådan foranstaltning, i en periode på mindst et år efter den pågældende foranstaltnings udløb, medmindre der foreligger helt usædvanlige omstændigheder, hvilket vurderes af ØPA-Udvalget.
7. Ved gennemførelsen af ovenstående stykker gælder følgende:
  - a) Er en part af den opfattelse, at en af de i stk. 2, 4 og/eller 5 omhandlede omstændigheder er til stede, indbringer den straks sagen for ØPA-Udvalget til undersøgelse.
  - b) ØPA-Udvalget kan om nødvendigt fremsætte henstillinger for at afhjælpe de opståede omstændigheder. Hvis ØPA-Udvalget ikke senest tredivede dage efter sagens indbringelse for udvalget har fremsat henstillinger, der kan afhjælpe omstændighederne, og der ikke er fundet nogen anden tilfredsstillende løsning, kan den importerende part indføre passende foranstaltninger til afhjælpning af omstændighederne i overensstemmelse med denne artikel.
  - c) Ghana giver, før det træffer en foranstaltning i henhold til denne artikel, eller hurtigst muligt i de tilfælde, der er omfattet af stk. 8, ØPA-Udvalget alle oplysninger, der er relevante for en fuldstændig undersøgelse af situationen, med henblik på at finde en for begge parter acceptabel løsning.

- d) Der vælges fortrinsvis sådanne beskyttelsesforanstaltninger, som gør det muligt at afhjælpe det opståede problem effektivt og hurtigt, og som samtidig forstyrrer anvendelsen af aftalen mindst muligt.
- e) Enhver beskyttelsesforanstaltning, der træffes i medfør af denne artikel, meddeles straks ØPA-Udvalget og er dér genstand for periodiske konsultationer, navnlig med henblik på fastsættelse af en tidsplan, der gør det muligt at afskaffe den, så snart omstændighederne tillader det.
8. Er et øjeblikkeligt indgreb nødvendigt på grund af helt usædvanlige omstændigheder, kan den berørte importerende part, det være sig Fællesskabet eller Ghana, træffe de i stk. 3, 4 og/eller 5 omhandlede foranstaltninger på midlertidig basis uden at opfylde kravene i stk. 7. Et sådant indgreb kan iværksættes for en periode på højst 180 dage, når foranstaltningerne træffes af Fællesskabet, og 200 dage, når de træffes af Ghana, eller når de af Fællesskabet truffne foranstaltninger er begrænset til en eller flere regioner i dets yderste periferi. En sådan midlertidig foranstaltnings varighed medregnes som en del af den indledende periode og en eventuel forlængelse som omhandlet i stk. 6. Når der træffes sådanne midlertidige foranstaltninger, tages der hensyn til alle involverede parters interesser. Den berørte importerende part underretter den anden berørte part og indbringer straks sagen for ØPA-Udvalget til undersøgelse.
9. Hvis en importerende part undergiver indførslen af en vare en administrativ procedure med det formål hurtigt at tilvejebringe oplysninger om en udvikling i samhandelen, som kan medføre de i denne artikel omhandlede problemer, underretter den straks ØPA-Udvalget herom.
10. WTO-overenskomsten kan ikke påberåbes for at forhindre en part i at indføre beskyttelsesforanstaltninger i overensstemmelse med denne artikel.

Artikel 26

Samarbejde

1. Parterne erkender betydningen af samarbejde på området handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter.
2. Parterne er enige om at samarbejde i overensstemmelse med artikel 4, bl.a. ved at befordre bistandsforanstaltninger, navnlig på følgende områder:
  - a) udarbejdelse af lovgivning og oprettelse af institutioner med henblik på handelsbeskyttelse
  - b) udvikling af kapacitet til anvendelse af de i denne aftale omhandlede handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter.

3.3. KAPITEL 3: TOLD OG HANDELSLETTELSER

Artikel 27

Mål

1. Parterne erkender vigtigheden af spørgsmål vedrørende told og handelslettelser på baggrund af udviklingen i verdenshandelen. Parterne er enige om at styrke samarbejdet på dette område for at sikre, at de relevante retsfor skrifter og procedurer og de involverede myndigheders administrative kapacitet opfylder målene om effektiv kontrol og handelslettelser og medvirker til at fremme de undertegnende landes udvikling og regionale integration.
2. Parterne erkender, at de legitime mål for den offentlige orden, herunder målene vedrørende sikkerhed og forebyggelse af svig, på ingen måde må anfægtes.
3. Parterne forpligter sig til på deres respektive områder at sikre den frie bevægelighed for varer, der er omfattet af denne aftale.

Artikel 28

Toldsamarbejde og administrativt samarbejde

1. For at sikre efterlevelse af bestemmelserne i dette afsnit og effektivt opfylde målene i artikel 27 forpligter parterne sig til:
  - a) at udveksle oplysninger om toldlovgivning og -procedurer
  - b) at udforme fælles initiativer vedrørende indførsels-, udførsels- og transitprocedurer og med henblik på at levere effektiv service til erhvervsdrivende
  - c) at samarbejde om automatisering af toldprocedurer og andre handelsprocedurer og, hvis det er relevant, om indførelse af fælles standarder for udveksling af oplysninger
  - d) så vidt muligt at indtage fælles holdninger i internationale organisationer på toldområdet som f.eks. WTO, WCO, FN og UNCTAD
  - e) at samarbejde om planlægning og levering af faglig bistand, navnlig for at fremme told- og handelslettelsesreformer i overensstemmelse med denne aftale
  - f) at tilskynde til koordinering mellem alle berørte organer, både i og mellem landene.
2. Uanset stk. 1 yder parternes myndigheder hinanden administrativ bistand i toldspørgsmål, jf. protokol 1.

Toldlovgivning og -procedurer

1. Parterne er enige om, at deres respektive love, administrative bestemmelser og procedurer på handels- og toldområdet skal være baseret på internationale instrumenter og standarder på dette område, herunder de væsentlige elementer i den reviderede Kyotokonvention om forenkling og harmonisering af toldprocedurerne, WCO's "Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade", WCO's "Customs Data Model" og konventionen om det harmoniserede varebeskrivelses- og varenomenklatursystem ("HS").

Parterne sikrer fri transit for varer gennem deres område ad den hertil bedst egnede rute.

Eventuelle restriktioner, kontrolforanstaltninger eller krav skal være baseret på et legitimt mål for den offentlige orden, de skal være ikke-diskriminerende og rimelige, og de skal anvendes ensartet.

Parterne giver varer i transit, der er bestemt til eller hidrører fra den anden parts område, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der gives indenlandske varer, med hensyn til udførsel, indførsel og bevægelighed, uden at dette er til hinder for fortsat legitim toldkontrol og tilsyn med varer.

Parterne indfører ordninger for transport under toldlukke, der muliggør varetransit, uden at der skal betales told og andre afgifter, forudsat at der gives passende garantier.

Parterne fremmer og gennemfører regionale ordninger for transit, der kan mindske handelshindringerne.

Parterne anvender internationale standarder og instrumenter for varetransit.

Parterne sikrer samarbejde og koordinering mellem alle berørte myndigheder og organer på deres område for at lette transittrafikken og fremme samarbejde på tværs af grænserne.

2. For at forbedre arbejdsmetoderne og sikre, at principperne om ikke-forskelsbehandling, gennemsigtighed, effektivitet, integritet og ansvarlighed overholdes, forpligter parterne sig til:
  - a) at træffe yderligere foranstaltninger for at indskrænke, forenkle og standardisere de oplysninger og dokumenter, der kræves af toldmyndigheder og andre organer
  - b) at forenkle toldkrav og -formaliteter i det omfang, det er muligt, med henblik på hurtig frigivelse og fortoldning af varer
  - c) at etablere effektive, hurtige og ikke-diskriminerende procedurer, som gør det muligt at påklage toldmyndigheders og andre organers administrative handlinger, afgørelser og beslutninger vedrørende indførsel, udførsel eller varer

i transit. Disse procedurer skal være lettilgængelige, herunder for små og mellemstore virksomheder, og udgifterne hertil skal være rimelige og stå i forhold til de omkostninger, der medgår til indbringelsen af klagen

d) at sikre, at de højeste standarder for integritet opretholdes gennem anvendelse af foranstaltninger, der afspejler principperne i relevante internationale konventioner og instrumenter på dette område.

Artikel 30

Forbindelser med erhvervslivet

Parterne er enige om:

- a) at sørge for, at alle retsfor skrifter, procedurer, gebyrer og afgifter samt begrundelsen for disse er offentligt tilgængelige, så vidt muligt ad elektronisk vej
- b) at der er behov for rettidigt og regelmæssigt samråd med repræsentanter for handelssektoren om forslag til retsakter og procedurer vedrørende told og handel. Med henblik herpå indfører parterne hver især passende og regelmæssige ordninger for konsultation mellem myndighederne og erhvervslivet
- c) at der skal gå tilstrækkelig lang tid mellem offentliggørelsen og ikrafttrædelsen af nye eller ændrede retsfor skrifter, procedurer, gebyrer eller afgifter

Parterne offentliggør relevante administrative oplysninger, navnlig om de relevante organers krav, om procedurer, åbningstider og arbejdsgang for toldkontorer i havne og ved grænseovergange samt om kontaktpunkter, hvor der kan fås oplysninger

- d) at tilskynde til samarbejde mellem de erhvervsdrivende og de relevante myndigheder gennem anvendelse af ikke-vilkårlige og offentligt tilgængelige procedurer som f.eks. aftalememoranda, der tager udgangspunkt i de af WCO udsendte
- e) at sørge for, at deres respektive toldkrav mv. og de hermed forbundne for skrifter og procedurer fortsat modsvarer erhvervslivets behov, følger bedste praksis og forbliver så lidt restriktive som muligt for samhandelen.

Artikel 31

Toldværdiansættelse

1. Artikel VII i GATT 1994 og WTO-aftalen om anvendelsen af artikel VII i GATT 1994 gælder for toldværdiansættelsesreglerne i samhandelen mellem parterne.

2. Parterne samarbejder med henblik på at nå frem til en fælles holdning til spørgsmål vedrørende toldværdiansættelse.

Artikel 32

Regional integration i Vestafrika

Parterne er enige om at fremme gennemførelsen af toldreformer i regionen Vestafrika.

Artikel 33

Videreførelse af forhandlingerne om told og handelslettelser

Parterne er enige om som led i forhandlingerne om en endelig ØPA at fortsætte forhandlingerne om nærværende kapitel for at supplere det med regionale bestemmelser.

Artikel 34

Et særligt udvalg for told og handelslettelser

Parterne opretter inden for rammerne af ØPA-Udvalget et særligt udvalg for told og handelslettelser, der skal bestå af repræsentanter for parterne. Dette udvalg rapporterer til ØPA-Udvalget. Det drøfter alle sådanne toldspørgsmål, som kan lette samhandelen mellem parterne, og følger gennemførelsen og anvendelsen af dette kapitel samt den måde, hvorpå oprindelsesreglerne fungerer.

Artikel 35

Samarbejde

1. Parterne erkender vigtigheden af samarbejde om told og handelslettelser for gennemførelsen af denne aftale.
2. Parterne er enige om at samarbejde i overensstemmelse med artikel 4, bl.a. ved at befordre bistandsforanstaltninger, navnlig på følgende områder:
  - a) udarbejdelse af passende, forenklede love og administrative bestemmelser
  - b) oplysning af de erhvervsdrivende, herunder uddannelse af involveret personale
  - c) styrkelse af toldmyndighedernes kapacitet, modernisering og sammenkobling.

3.4. KAPITEL 4: TEKNISKE HANDELSHINDRINGER OG SUNDHEDS- OG PLANTESUNDHEDSFORANSTALTNINGER

Artikel 36

Multilaterale forpligtelser og generel kontekst

Parterne bekræfter deres rettigheder og forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten, herunder særlig WTO-aftalen om sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (SPS-aftalen) og WTO-aftalen om tekniske handelshindringer (TBT-aftalen). De bekræfter ligeledes deres rettigheder og forpligtelser i henhold til den internationale plantebeskyttelseskonvention (IPPC), Codex Alimentarius og Verdensorganisationen for Dyresundhed (OIE).

Parterne bekræfter deres vilje til at forbedre folkesundheden i Ghana, særlig ved at styrke landets kapacitet til at finde frem til varer, der ikke lever op til kravene.

Disse tilsagn, rettigheder og forpligtelser danner grundlag for parternes aktiviteter i henhold til dette kapitel.

Artikel 37

Mål

Formålet med dette kapitel er at fremme varehandelen mellem parterne, forbedre deres evne til at indkredse, forebygge og fjerne unødvendige handelshindringer, der skyldes tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer, som anvendes af den ene eller den anden part, og samtidig opretholde deres evne til at beskytte folke-, dyre- og plantesundheden.

Artikel 38

Anvendelsesområde og definitioner

1. Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer som defineret i WTO-TBT-aftalen og på sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (i det følgende benævnt "SPS-foranstaltninger") som defineret i WTO-SPS-aftalen, for så vidt som de påvirker handelen mellem parterne.
2. Medmindre andet er angivet, finder definitionerne i WTO-SPS- og -TBT-aftalen, Codex Alimentarius og den internationale plantebeskyttelseskonvention (IPPC) samt de definitioner, der anvendes af Verdensorganisationen for Dyresundhed (OIE), anvendelse i dette kapitel, hvilket også gælder enhver henvisning til "varer" i dette kapitel.

Artikel 39

Kompetente myndigheder

Parternes kompetente myndigheder for så vidt angår gennemførelsen af de i dette kapitel omhandlede foranstaltninger er anført i tillæg II.

I overensstemmelse med artikel 41 underretter parterne hinanden om alle betydelige ændringer vedrørende de kompetente myndigheder, der er anført i tillæg II. ØPA-Udvalget vedtager i givet fald en ændring af tillæg II.

Artikel 40

Fastlæggelse af sundheds- og plantesundhedsområder

Hvad angår betingelserne for indførsel kan parterne foreslå og afgrænse områder med en særlig sundheds- og plantesundhedsmæssig status under henvisning til artikel 6 i SPS-aftalen.

Artikel 41

Gennemsigtighed i handelsvilkår og informationsudveksling

1. Parterne underretter hinanden om enhver ændring i deres tekniske forskrifter for indførsel af varer (herunder levende dyr og planter).
2. Parterne er enige om at underrette hinanden skriftligt om foranstaltninger, der træffes for at forbyde indførsel af varer med det formål hurtigst muligt at imødegå et problem, der relaterer til sundhed (folke-, dyre- eller plantesundheden), sikkerhed eller miljø, i overensstemmelse med henstillingerne i SPS-aftalen.
3. Parterne er enige om at udveksle oplysninger med henblik på at samarbejde for at sikre, at deres varer opfylder de gældende tekniske forskrifter og standarder, så de kan få adgang til hinandens markeder.
4. Parterne udveksler ligeledes direkte oplysninger om andre områder, som de er enige om er potentielt vigtige for deres handelsforbindelser, herunder spørgsmål om fødevarer sikkerhed, udbrud af dyre- og plantesygdomme, videnskabelige udtalelser og andre vigtige hændelser vedrørende produktsikkerhed. Parterne forpligter sig bl.a. til at underrette hinanden, når de anvender princippet om parasit- eller sygdomsfrie områder og områder med en lav forekomst af parasitter eller sygdomme, jf. SPS-aftalens artikel 6.
5. Parterne er enige om at udveksle oplysninger om epidemiologisk overvågning af dyresygdomme. Hvad angår plantesundhedsbeskyttelse udveksler parterne ligeledes oplysninger om forekomsten af skadegørere, der frembyder en kendt, overhængende fare for den anden part.

6. Parterne er enige om at samarbejde med henblik på hurtigt at underrette hinanden, når nye regionale regler kan påvirke handelen mellem dem.

Artikel 42

Samarbejde i internationale organer

Parterne er enige om at samarbejde i internationale standardiseringsorganer og bl.a. fremme deltagelse af repræsentanter for Ghana i disse organers møder.

Artikel 43

Samarbejde

1. Parterne erkender vigtigheden af at samarbejde om tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurdering samt sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger for gennemførelsen af denne aftale.
2. Parterne er enige om at samarbejde i overensstemmelse med artikel 4 med henblik på at forbedre kvaliteten og konkurrenceevnen for Ghanas prioriterede varer og adgangen til Fællesskabets marked, bl.a. gennem bistandsforanstaltninger, navnlig finansielle, på følgende områder:
  - a) indførelse af en passende ramme for udveksling af oplysninger og ekspertise mellem parterne
  - b) indførelse på grundlag af relevante internationale standarder af tekniske standarder og forskrifter, overensstemmelsesvurderingsprocedurer og harmoniserede sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger på regionalt plan
  - c) styrkelse af offentlige og private aktørers kapacitet, herunder oplysning og uddannelse, for at hjælpe eksportører med at efterleve Fællesskabets bestemmelser og standarder og deltage i internationale organer
  - d) udvikling af national kapacitet inden for overensstemmelsesvurdering af varer og adgang til Fællesskabets marked.

4. TILLÆG

4.1. Tillæg I

Prioriterede varer med henblik på udførsel fra Ghana til Fællesskabet

Ghana udpeger disse varer og meddeler dem til ØPA-Udvalget senest tre måneder efter datoen for undertegnelsen af denne aftale. ØPA-Udvalget vedtager varelisten.

4.2. Tillæg II

Kompetente myndigheder

A. Fællesskabets kompetente myndigheder

Kontrollen varetages dels af de nationale tjenester i de enkelte medlemsstater, dels af Europa-Kommissionen. I den forbindelse gælder følgende:

- Ved udførsel til Ghana er Fællesskabets medlemsstater ansvarlige for kontrol af produktionsforhold og -betingelser, herunder gennemførelse af den foreskrevne inspektion og udstedelse af sundhedscertifikater (også vedrørende dyrevelfærd), der bekræfter, at de aftalte standarder og betingelser er opfyldt.
- Ved indførsel fra Ghana er Fællesskabets medlemsstater ansvarlige for kontrol af overholdelsen af Fællesskabets betingelser for indførsel.
- Europa-Kommissionen er ansvarlig for den overordnede samordning, inspektion og revision af kontrolordningerne og fastsættelse af de fornødne bestemmelser til at sikre ensartet anvendelse af standarder og betingelser i Fællesskabets indre marked.

B. Ghanas kompetente myndigheder

Ghana udpeger disse myndigheder og meddeler dem til ØPA-Udvalget senest tre måneder efter datoen for undertegnelsen af denne aftale. ØPA-Udvalget vedtager et ændret tillæg.

5. AFSNIT IV: TJENESTEYDELSER, INVESTERINGER OG HANDELSRELATEREDE BESTEMMELSER

Artikel 44

Parterne forpligter sig til, med udgangspunkt i Cotonouaftalen, at samarbejde for at fremme alle nødvendige foranstaltninger, der snarest muligt kan føre til indgåelse af en endelig økonomisk partnerskabsaftale mellem hele regionen Vestafrika og Fællesskabet på følgende områder:

- a) handel med tjenesteydelser og elektronisk handel
- b) investeringer
- c) konkurrence
- d) intellektuel ejendomsret.

Parterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at indgå en endelig økonomisk partnerskabsaftale mellem regionen Vestafrika og Fællesskabet inden udgangen af 2008.

I disse og andre spørgsmål, som parterne måtte blive enige om, støtter parterne forhandlingerne vedrørende den endelige ØPA på grundlag af EF-Vestafrika-køreplanen og dennes udvikling siden vedtagelsen. De ønsker en tilgang i to etaper, hvor første etape består i at udarbejde og gennemføre regionale politikker og opbygge kapacitet på regionalt plan og anden etape i at uddybe de EF-Vestafrika-handelsbestemmelser, man når til enighed om inden for disse områder.

Denne artikel foregriber ikke de regionale organisationers holdning til ovennævnte spørgsmål.

6. AFSNIT V: TVISTFOREBYGGELSE OG -BILÆGGELSE

6.1. KAPITEL 1: MÅL OG ANVENDELSESOMRÅDE

Artikel 45

Mål

Formålet med dette afsnit er at forebygge og bilægge eventuelle tvister mellem parterne og således så vidt muligt nå frem til en gensidigt acceptabel løsning.

Artikel 46

Anvendelsesområde

1. Dette afsnit finder anvendelse på tvister vedrørende fortolkningen og anvendelsen af denne aftale, bortset fra bestemmelserne i afsnit II, og medmindre andet er fastsat.
2. Uanset stk. 1 finder proceduren i artikel 98 i Cotonouaftalen anvendelse, hvis der opstår tvist om samarbejdet med henblik på udviklingsfinansieringen som omhandlet i Cotonouaftalen.

6.2. KAPITEL 2: KONSULTATIONER OG MÆGLING

Artikel 47

Konsultationer

1. Parterne bestræber sig på at løse tvister, som er omfattet af artikel 46, ved loyalt at indlede konsultationer med det formål at nå frem til en gensidigt acceptabel løsning.
2. En part, der ønsker at indlede konsultationer, indgiver med kopi til ØPA-Udvalget en skriftlig anmodning herom til den anden part, hvori angives den anfægtede foranstaltning og de bestemmelser i aftalen, den pågældende foranstaltning efter dens opfattelse er i strid med.
3. Konsultationerne indledes senest 40 dage efter indgivelsen af anmodningen. De anses for afsluttet senest 60 dage efter indgivelsen af anmodningen, medmindre de to parter bliver enige om at forlænge dem. Alle oplysninger, der afgives under konsultationerne, behandles fortroligt.
4. Konsultationer om hastende spørgsmål, herunder om letfordærlige varer eller sæsonvarer, indledes senest 15 dage efter indgivelsen af anmodningen og anses for afsluttet senest 30 dage efter indgivelsen af anmodningen.

5. Hvis der ikke indledes konsultationer inden for de frister, der er fastsat i stk. 3 og 4, eller hvis konsultationerne afsluttes, uden at man er nået frem til en gensidigt acceptabel løsning, kan den klagende part anmode om, at der nedsættes et voldgiftspanel efter artikel 49.

Artikel 48

Mægling

1. Hvis konsultationerne ikke resulterer i en gensidigt acceptabel løsning, kan parterne efter aftale henvende sig til en mægler. Medmindre parterne aftaler andet, er grundlaget for mæglingen den sag, der er henvist til i anmodningen om konsultationer.
2. Hvis parterne ikke når til enighed om en mægler senest 10 dage efter, at de har aftalt at anmode om mægling, vælger formanden for ØPA-Udvalget eller dennes stedfortræder ved lodtrækning en mægler blandt de personer, som er anført på den i artikel 20 omhandlede liste, og som ikke er statsborgere i nogen af parterne. Udvælgelsen foretages senest 20 dage efter meddelelsen af aftalen om at anmode om mægling og under tilstedeværelse af en repræsentant for hver part. Mægleren indkalder parterne til et møde senest 30 dage efter sin udvælgelse. Parternes indlæg skal være mægleren i hænde senest 15 dage før mødet, og mægleren skal afgive en udtalelse senest 45 dage efter sin udvælgelse.
3. I mæglerens udtalelse kan indgå en henstilling om, hvordan tvisten kan løses i overensstemmelse med artikel 53. Mæglerens udtalelse er ikke bindende.
4. Parterne kan indgå aftale om at ændre de i stk. 2 anførte frister. Mægleren kan også beslutte at ændre disse frister efter anmodning fra en af parterne eller på eget initiativ under hensyn til de særlige vanskeligheder, den pågældende part måtte være stødt på, eller under hensyn til sagens kompleksitet.
5. Mæglingsforhandlingerne, særlig alle oplysninger, der kommer frem, og parternes holdninger under forhandlingerne, behandles fortroligt.

6.3. KAPITEL 3: TVISTBILÆGGELSESPROCEDURER

Afdeling I – Voldgiftsprocedure

Artikel 49

Indledning af voldgiftsproceduren

1. Er det ikke lykkedes parterne at løse tvisten gennem konsultationer, jf. artikel 47, eller gennem mægling, jf. artikel 48, kan den klagende part anmode om, at der nedsættes et voldgiftspanel.
2. Anmodningen om nedsættelse af et voldgiftspanel fremsættes skriftligt over for den indklagede part og ØPA-Udvalget. Den klagende part anfører i sin

anmodning, hvilke foranstaltninger sagen drejer sig om, og gør rede for, hvordan disse foranstaltninger er i strid med bestemmelserne i denne aftale.

Artikel 50

Nedsættelse af et voldgiftspanel

1. Voldgiftspanelet skal bestå af tre voldgiftsmænd.
2. Senest 10 dage efter indgivelsen af anmodningen om oprettelse af et voldgiftspanel til ØPA-Udvalget konsulterer parterne hinanden for at nå frem til en aftale om voldgiftspanelets sammensætning.
3. Hvis parterne ikke kan nå til enighed om panelets sammensætning inden udløbet af fristen i stk. 2, kan de hver især anmode formanden for ØPA-Udvalget eller dennes stedfortræder om ved lodtrækning at udvælge alle tre medlemmer fra den liste, der er fastsat i henhold til artikel 64, hvoraf ét vælges blandt de personer, som den klagende part foreslår, ét vælges blandt de personer, der foreslås af den indklagede part, og ét vælges blandt de personer, som parterne har udpeget til at varetage formandshvervet. Er parterne enige om et eller flere medlemmer af voldgiftspanelet, udvælges de øvrige medlemmer efter samme procedure.
4. Formanden for ØPA-Udvalget eller dennes stedfortræder udvælger voldgiftsmændene senest fem dage efter, at parterne har fremsat en anmodning som omhandlet i stk. 3, under overværelse af en repræsentant for hver part.
5. Voldgiftspanelet anses for nedsat på den dato, på hvilken de tre voldgiftsmænd er udvalgt.

Artikel 51

Interimsrapport fra panelet

Voldgiftspanelet forelægger, almindeligvis senest 120 dage efter dets nedsættelse, parterne en interimsrapport, der indeholder både en beskrivende del og dets resultater og konklusioner. Parterne kan fremsætte skriftlige kommentarer over for panelet vedrørende præcise punkter i interimsrapporten senest 15 dage efter forelæggelsen heraf.

Artikel 52

Voldgiftspanelets kendelser

1. Voldgiftspanelet meddeler parterne og ØPA-Udvalget sin kendelse senest 150 dage efter nedsættelsen. Finder voldgiftspanelet, at denne frist ikke kan overholdes, skal formanden for panelet meddele parterne og ØPA-Udvalget dette skriftligt med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår panelet kan afslutte sit arbejde. Kendelsen bør under ingen omstændigheder meddeles senere end 180 dage efter nedsættelsen af voldgiftspanelet.

2. I hastende tilfælde, herunder hvis der er tale om letfordærlige varer eller sæsonvarer, bestræber voldgiftspanelet sig på at afsige sin kendelse senest 75 dage efter nedsættelsen af panelet. Under ingen omstændigheder bør kendelsen afsiges senere end 90 dage efter nedsættelsen. Voldgiftspanelet kan senest ti dage efter nedsættelsen afsige en foreløbig kendelse om, hvorvidt det anser sagen for at haste.
3. Hver part kan anmode voldgiftspanelet om at fremsætte en anbefaling til, hvordan den indklagede part kan bringe den manglende efterlevelse af aftalen til ophør.

Afdeling II – Efterlevelse

Artikel 53

Efterlevelse af voldgiftspanelets kendelse

Begge parter træffer de fornødne foranstaltninger til at efterleve voldgiftspanelets kendelse, og parterne bestræber sig i fællesskab på at fastsætte en frist herfor.

Artikel 54

Rimelig frist til efterlevelse

1. Senest 30 dage efter voldgiftspanelets meddelelse af kendelsen til parterne, meddeler den indklagede part skriftligt den klagende part og ØPA-Udvalget, hvor lang en frist der er nødvendig for at efterleve kendelsen (i det følgende benævnt "en rimelig frist").
2. Hvis der er uenighed mellem parterne om, hvad der er en rimelig frist til at efterleve voldgiftspanelets kendelse, anmoder den klagende part senest 20 dage efter meddelelsen fra den indklagede part skriftligt voldgiftspanelet om at fastsætte en rimelig frist. Denne anmodning meddeles samtidig til den anden part og til ØPA-Udvalget. Voldgiftspanelet meddeler parterne og ØPA-Udvalget sin kendelse senest 30 dage efter indgivelsen af anmodningen.
3. Ved fastsættelsen af en rimelig frist tager voldgiftspanelet hensyn til, hvor lang tid det normalt vil tage den indklagede part at indføre love eller administrative bestemmelser som dem, den klagende part anser for nødvendige for at sikre efterlevelsen. Voldgiftspanelet kan også tage hensyn til begrænsninger, som kan påvirke den indklagede parts indførelse af de nødvendige foranstaltninger.
4. Hvis det oprindelige voldgiftspanel eller nogle af dets medlemmer ikke kan træde sammen, finder de i artikel 50 fastsatte procedurer anvendelse. Fristen for meddelelse af kendelsen er 45 dage fra indgivelsen af den i stk. 2 omhandlede anmodning.
5. Den rimelige frist kan forlænges efter aftale mellem parterne.

Artikel 55

Prøvelse af foranstaltninger, der er truffet for at efterleve voldgiftspanelets kendelse

1. Den indklagede part meddeler, inden den rimelige frist udløber, den anden part og ØPA-Udvalget, hvilke foranstaltninger den har truffet for at efterleve voldgiftspanelets kendelse.
2. Hvis der er uenighed mellem parterne om, hvorvidt en foranstaltning meddelt efter stk. 1 er forenelig med denne aftales bestemmelser, kan den klagende part skriftligt anmode voldgiftspanelet om at afgøre spørgsmålet. Det skal af anmodningen fremgå, hvilke foranstaltninger sagen drejer sig om, og hvorfor disse foranstaltninger er i strid med bestemmelserne i denne aftale. Voldgiftspanelet meddeler sin kendelse senest 90 dage efter indgivelsen af anmodningen. I hastende tilfælde, herunder hvis der er tale om letfordærlige varer eller sæsonvarer, meddeler voldgiftspanelet sin kendelse senest 45 dage efter indgivelsen af anmodningen.
3. Hvis det oprindelige voldgiftspanel eller nogle af dets medlemmer ikke kan træde sammen, finder de i artikel 50 fastsatte procedurer anvendelse. Fristen for meddelelse af kendelsen er 105 dage fra indgivelsen af den i stk. 2 omhandlede anmodning.

Artikel 56

Midlertidige afbødende foranstaltninger i tilfælde af manglende efterlevelse

1. Hvis den indklagede part ikke meddeler, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterleve voldgiftspanelets kendelse, inden udløbet af den rimelige frist, eller hvis voldgiftspanelet finder, at de foranstaltninger, der er meddelt i henhold til artikel 55, stk. 1, ikke er forenelige med partens forpligtelser i henhold til artikel 53, skal den indklagede part på anmodning af den klagende part fremsætte et tilbud om midlertidig kompensation.
2. Hvis der ikke senest 30 dage efter udløbet af den rimelige frist eller efter voldgiftspanelets kendelse i henhold til artikel 55 om, at efterlevelseshforanstaltningerne ikke er forenelige med bestemmelserne i artikel 53, er opnået enighed om kompensation, er den klagende part berettiget til efter underretning af den anden part at indføre passende foranstaltninger. Ved indførelsen af sådanne foranstaltninger bestræber den klagende part sig på at vælge foranstaltninger, der mindst muligt påvirker opfyldelsen af målene i denne aftale, og tager hensyn til deres konsekvenser for økonomien i den indklagede part.

De passende foranstaltninger, der indføres i medfør af dette stykke, berører på ingen måde udviklingsbistanden til Ghana.
3. Fællesskabet udviser tilbageholdenhed ved anmodning om kompensation eller indførelse af passende foranstaltninger efter stk. 1 eller 2 og tager hensyn til Ghanas situation som udviklingsland.

4. Passende foranstaltninger eller kompensation er af midlertidig varighed og må kun anvendes, indtil de foranstaltninger, hvorom det er konstateret, at de er i strid med bestemmelserne i artikel 53, er trukket tilbage eller ændret og gjort forenelige med de nævnte bestemmelser, eller indtil parterne er nået til enighed om at løse tvisten.

Artikel 57

Prøvelse af efterkommelsesforanstaltninger, der er truffet efter indførelsen af passende foranstaltninger

1. Den indklagede part meddeler den anden part og ØPA-Udvalget de foranstaltninger, der er truffet for at efterleve voldgiftspanelets kendelse, og anmoder samtidig den klagende part om at bringe anvendelsen af de passende foranstaltninger til ophør.
2. Hvis parterne ikke kan nå til enighed om, hvorvidt de meddelte foranstaltninger er forenelige med bestemmelserne i denne aftale, senest 30 dage efter indgivelsen af meddelelsen, anmoder den klagende part skriftligt voldgiftspanelet om at træffe afgørelse. Denne anmodning meddeles til den anden part og ØPA-Udvalget. Voldgiftspanelets kendelse meddeles parterne og ØPA-Udvalget senest 45 dage efter indgivelsen af anmodningen. Hvis voldgiftspanelet finder, at de foranstaltninger, der er truffet, ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale, afgør voldgiftspanelet, om den klagende part fortsat kan anvende passende foranstaltninger. Hvis voldgiftspanelet konkluderer, at efterkommelsesforanstaltningerne er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale, bringes de passende foranstaltninger til ophør.
3. Hvis det oprindelige voldgiftspanel eller nogle af dets medlemmer ikke kan træde sammen, finder de i artikel 50 fastsatte procedurer anvendelse. Fristen for meddelelse af kendelsen er 60 dage fra indgivelsen af den i stk. 2 omhandlede anmodning.

Afdeling III - Fælles bestemmelser

Artikel 58

Gensidigt acceptabel løsning

Det står parterne frit for til enhver tid at finde en gensidigt acceptabel løsning på tvister, som falder ind under dette afsnit. De meddeler ØPA-Udvalget en eventuel sådan løsning. Når den gensidigt acceptable løsning er blevet vedtaget, indstilles proceduren.

Artikel 59

Forretningsorden

1. Tvistbilæggelsesprocedurerne i kapitel 3 er omfattet af den forretningsorden, som ØPA-Udvalget skal vedtage senest tre måneder efter dets nedsættelse.
2. Voldgiftspanelets møder er offentlige i overensstemmelse med forretningsordenen, medmindre voldgiftspanelet på eget initiativ eller på anmodning af parterne træffer anden afgørelse.

Artikel 60

Information og teknisk rådgivning

Voldgiftspanelet kan efter anmodning fra en part eller på eget initiativ fra enhver kilde, herunder tvistens parter, indhente de oplysninger, det finder nødvendige med henblik på voldgiftspanelproceduren. Voldgiftspanelet har også ret til at søge relevant ekspertrådgivning efter behov. Interesserede parter har tilladelse til at indgive amicus curiae-indlæg til voldgiftspanelet i overensstemmelse med forretningsordenen. Alle oplysninger, der er indhentet på denne måde, skal være tilgængelige for parterne, og de skal kunne fremsætte bemærkninger hertil.

Artikel 61

Sprogordning for partsindlæg

Parternes skriftlige og mundtlige indlæg fremsættes på et af parternes officielle sprog. Parterne bestræber sig dog så vidt muligt på at anvende et for parterne fælles officielt sprog som arbejdssprog og tager navnlig hensyn til Ghanas situation som udviklingsland, især hvad angår problemer med oversættelse.

Artikel 62

Fortolkningsregler

Voldgiftspaneler fortolker bestemmelserne i denne aftale i overensstemmelse med sædvanereglerne for fortolkning af folkeretten, herunder Wienerkonventionen om traktatretten. Voldgiftspanelets kendelser kan ikke udvide eller begrænse de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i bestemmelserne i denne aftale.

Artikel 63

Voldgiftspanelets kendelser

1. Voldgiftspanelet bestræber sig på at træffe afgørelse ved enstemmighed. Hvis det imidlertid ikke er muligt at nå frem til en enstemmig afgørelse, afgøres sagen ved flertalsafstemning. Dissenser offentliggøres under ingen omstændigheder.
2. I kendelsen redegøres der for de faktiske omstændigheder, anvendeligheden af de relevante bestemmelser i denne aftale og begrundelsen for panelets resultater

og konklusioner. ØPA-Udvalget offentliggør voldgiftspanelets kendelse, medmindre det træffer afgørelse om ikke at gøre det.

6.4. KAPITEL 4: ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 64

Liste over voldgiftsmænd

1. ØPA-Udvalget opstiller senest tre måneder efter påbegyndelsen af den midlertidige anvendelse af denne aftale en liste over 15 personer, som er villige og i stand til at fungere som voldgiftsmænd. Hver af parterne udvælger fem personer til at fungere som voldgiftsmænd. De to parter enes også om fem personer, som ikke er statsborgere i nogen af parterne, og som skal varetage formandshvervet i voldgiftspanelet. ØPA-Udvalget sørger for, at listen altid er ajourført og fuldstændig.
2. Voldgiftsmændene skal have specialiseret viden eller erfaringer inden for jura og international handel. De skal være uafhængige og handle efter deres egen overbevisning og må ikke modtage instruktioner fra nogen organisation eller regering eller være tilknyttet nogen af parternes regering, og de skal overholde den adfærdskodeks, der er knyttet som bilag til forretningsordenen.
3. ØPA-Udvalget kan fastsætte en supplerende liste med 15 personer, som har ekspertise om bestemte spørgsmål inden for sektorer, der er omfattet af den foreløbige ØPA. Når udvælgelsesproceduren i artikel 50, stk. 2, anvendes, kan formanden for ØPA-Udvalget anvende en sådan supplerende liste med begge parters samtykke.

Artikel 65

Forholdet til WTO-forpligtelser

1. Voldgiftsorganer, der nedsættes efter denne aftale, træffer ikke afgørelse om tvister vedrørende parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO).
2. Anvendelse af tvistbilægelsesbestemmelserne i denne aftale er ikke til hinder for, at en sag indbringes for WTO, herunder også tvistbilæggesager. Har en part imidlertid med hensyn til en særlig foranstaltning indledt en tvistbilægelsesprocedure enten i henhold til artikel 49, stk. 1, eller i henhold til WTO-overenskomsten, må vedkommende ikke indlede en tvistbilægelsesprocedure vedrørende samme foranstaltning ved en anden instans, før den første procedure er afsluttet. Med henblik på anvendelsen af dette stykke anses en part for at have indledt en tvistbilægelsesprocedure i henhold til WTO-overenskomsten, når den anmoder om, at der nedsættes et voldgiftspanel i henhold til artikel 6 i WTO-forståelsen vedrørende reglerne og procedureerne for tvistbilægelse.

3. Denne aftale er ikke til hinder for, at en part gennemfører en af WTO's tvistbilæggelsesorgan godkendt suspension af forpligtelser.

Artikel 66

Frister

1. Alle i dette afsnit fastsatte tidsfrister, herunder voldgiftspanelernes frister til at meddele deres kendelser, regnes i kalenderdage fra dagen efter den handling eller det forhold, som de vedrører.
2. Alle frister, der er omhandlet i dette afsnit, kan forlænges ved aftale mellem parterne.

Artikel 67

Ændring af afsnit V

Både ØPA-Udvalget og hver af parterne kan tage initiativ til at anmode om ændring af afsnit V. Sådanne anmodninger behandles i ØPA-Udvalget. En ændring får først virkning, når den er godkendt af parterne.

7. AFSNIT VI: ALMINDELIGE UNDTAGELSER

Artikel 68

Almindelig undtagelsesklausul

Idet sådanne foranstaltninger ikke må anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem parterne, hvor lignende forhold gør sig gældende, eller en skjult begrænsning af handelen med varer og tjenesteydelser eller af etableringsretten, må intet i denne aftale fortolkes således, at det forhindrer parterne i at indføre eller håndhæve foranstaltninger:

- a) som er nødvendige af hensyn til den offentlige sikkerhed eller den offentlige sædelighed eller til opretholdelse af den offentlige orden.
- b) som er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed
- c) som er nødvendige for at sikre overholdelse af love eller bestemmelser, der ikke er uforenelige med bestemmelserne i denne aftale, herunder bestemmelser om:
  - i) forebyggelse af vildledende eller svigagtig praksis eller følgerne af misligholdelse af kontrakter
  - ii) beskyttelse af enkeltpersoners privatliv i forbindelse med behandling og udbredelse af personoplysninger og beskyttelse af fortroligheden af personlige optegnelser og konti
  - iii) sikkerhed
  - iv) toldkontrol
  - v) beskyttelse af intellektuel ejendomsret
- d) som vedrører indførsel og udførsel af guld og sølv
- e) som er nødvendige til beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi
- f) som vedrører bevarelsen af udtømmelige naturressourcer, såfremt sådanne foranstaltninger iværksættes i forbindelse med begrænsning af indenlandsk produktion eller forbrug af varer, begrænsning af indenlandsk levering eller forbrug af tjenesteydelser eller begrænsning af indenlandske investeringer
- g) som vedrører varer fremstillet ved fængselsarbejde
- h) som er uforenelige med artikel 19 om national behandling, forudsat at forskellen i behandling har til sigte at sikre en retfærdig eller effektiv pålæggelse eller

opkrævning af direkte skatter, der vedrører økonomiske aktiviteter, som udøves af investorer eller tjenesteydere fra den anden part.

Artikel 69

Undtagelser af sikkerhedshensyn

1. Intet i denne aftale må fortolkes således:
  - a) at det af parterne kræves, at de skal give oplysninger, hvis videregivelse de betragter som stridende mod deres væsentlige sikkerhedsinteresser
  - b) at parterne forhindres i at foretage en handling, som de anser for nødvendig til beskyttelse af deres væsentlige sikkerhedsinteresser, når sådanne handlinger
    - i) vedrører fissions- og fusionsmaterialer eller materialer, af hvilke disse udvindes
    - ii) vedrører økonomiske aktiviteter, der udøves direkte eller indirekte med henblik på at forsyne et militært anlæg
    - iii) har tilknytning til produktion af eller handel med våben, ammunition og krigsmateriel
    - iv) vedrører offentlige indkøb, der er nødvendige for den nationale sikkerhed eller nationale forsvarsformål
    - v) foretages i krigstid eller anden krisetilstand i internationale forbindelser
  - c) at parterne forhindres i at handle med henblik på at efterkomme forpligtelser, de har påtaget sig for at opretholde international fred og sikkerhed.
2. Parterne underretter i videst muligt omfang hinanden om, hvilke foranstaltninger der træffes i medfør af stk. 1, litra b) og c), og om, hvornår de bringes til ophør.

Artikel 70

Skattespørgsmål

1. Intet i denne aftale eller i ordninger, som indføres på grundlag af denne aftale, må fortolkes således, at parterne ved anvendelsen af de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning hindres i at sondre mellem skatteydere i forskellige situationer, f.eks. på grundlag af bopæl eller på grundlag af, hvor de har investeret deres kapital.
2. Intet i denne aftale og i ordninger, som indføres på grundlag af denne aftale, må fortolkes således, at det er til hinder for indførelse eller håndhævelse af foranstaltninger til bekæmpelse af skattesvig og -unddragelse på grundlag af

aftaler om afskaffelse af dobbeltbeskatning eller andre beskatningsaftaler eller på grundlag af indenlandsk skattelovgivning.

3. Intet i denne aftale berører parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til skatteaftaler. Skulle nærværende aftale på et givet område være uforenelig med en sådan aftale, har sidstnævnte aftale forrang.

8. AFSNIT VII: INSTITUTIONELLE, ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 71

Videreførelse af forhandlingerne

1. Parterne fortsætter forhandlingerne i henhold til bestemmelserne i denne aftale.
2. Når forhandlingerne er afsluttet, vil de heraf følgende udkast til ændringer blive forelagt de relevante nationale myndigheder til godkendelse.

Artikel 72

Definition af parterne og opfyldelse af forpligtelser

1. De kontraherende parter i denne aftale er Republikken Ghana, i aftalen benævnt "Ghana", på den ene side og Det Europæiske Fællesskab eller dets medlemsstater eller Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater i overensstemmelse med deres respektive beføjelser som fastlagt i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, i aftalen benævnt "Fællesskabet", på den anden side.
2. I denne aftale forstås ved "part" Ghana eller Fællesskabet, alt efter det enkelte tilfælde. Ved "parterne" forstås Ghana og Fællesskabet.
3. Parterne træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er nødvendige for, at de kan opfylde deres forpligtelser i henhold til denne aftale, og drager omsorg for, at sådanne foranstaltninger er i overensstemmelse med målene i denne aftale.

Artikel 73

ØPA-Udvalget

1. Senest tre måneder efter undertegnelsen af denne aftale nedsættes et ØPA-Udvalg, som har til opgave at gennemføre aftalen.
2. Parterne er enige om, at ØPA-Udvalget skal sammensættes, organiseres og fungere i overensstemmelse med lighedsprincippet. Udvalget fastlægger de regler, hvorefter det skal organiseres og fungere.
3. ØPA-Udvalget er ansvarligt for forvaltningen af alle de områder, der er omfattet af denne aftale, og for udførelsen af alle de heri nævnte opgaver.
4. For at fremme kommunikationen og sikre en effektiv gennemførelse af denne aftale udpeger hver af parterne en kontaktperson af udvalgets midte.

5. ØPA-Udvalgets møder kan være åbne for tredjemand. ECOWAS-kommissionen kan indbydes til at deltage i ØPA-Udvalgets møder efter dettes interne procedurer.

Artikel 74

Regionerne i Det Europæiske Fællesskabs yderste periferi

1. I betragtning af at regionerne i Fællesskabets yderste periferi og Ghana ligger geografisk tæt på hinanden, og med henblik på at styrke de økonomiske og sociale forbindelser mellem disse regioner og Ghana, bestræber parterne sig på at fremme samarbejdet inden for alle de områder, der er omfattet af denne aftale, samt at lette handelen med varer og tjenesteydelser, fremme investeringer og tilskynde til transport- og kommunikationsforbindelser mellem regionerne i den yderste periferi og Ghana.
2. Målene i stk. 1 forfølges også så vidt muligt gennem fremme af Ghanas og regionerne i den yderste periferis fælles deltagelse i Fællesskabets rammeprogrammer og særprogrammer på de områder, der er omfattet af denne aftale.
3. Fællesskabet bestræber sig på at sikre koordineringen mellem de forskellige finansielle instrumenter under Fællesskabets samhørigheds- og udviklingspolitikker for at fremme samarbejdet mellem Ghana og regionerne i Fællesskabets yderste periferi på de områder, der er omfattet af denne aftale.
4. Denne aftale er ikke til hinder for, at Fællesskabet anvender eksisterende foranstaltninger, der har til formål at tage hensyn til den strukturelle sociale og økonomiske situation i regionerne i den yderste periferi, jf. artikel 299, stk. 2, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Artikel 75

Ikrafttrædelse og varighed

1. Denne aftale undertegnes, ratificeres eller godkendes i overensstemmelse med parternes respektive forfatningsmæssige bestemmelser eller, for Fællesskabets vedkommende, dets interne bestemmelser og procedurer.
2. Denne aftale træder i kraft på den første dag i den måned, der følger efter den måned, i hvilken Ghana og Fællesskabet giver hinanden notifikation om, at de i denne forbindelse nødvendige procedurer er afsluttet.
3. Notifikationerne sendes til generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union, som er depositar for denne aftale.
4. Parterne er enige om at anvende aftalen midlertidigt, indtil den træder i kraft, i overensstemmelse med deres respektive love eller ved ratificering af aftalen.

5. Der gives notifikation om den midlertidige anvendelse til depositaren. Aftalen anvendes midlertidigt fra 10 dage efter modtagelsen af notifikationen om midlertidig anvendelse fra enten Fællesskabet eller Ghana, alt efter hvad der indtræffer senest.
6. Uanset stk. 4 kan Fællesskabet og Ghana anvende aftalen, helt eller delvist, inden den finder midlertidig anvendelse, i det omfang det er muligt i henhold til deres indenlandske lovgivning.
7. Hver part kan skriftligt meddele den anden part, at den agter at opsigge denne aftale. Opsigelsen får virkning seks måneder efter meddelelsen.
8. Denne aftale afløses af en endelig ØPA, der indgås på regionalt plan med Fællesskabet, på datoen for dens ikrafttrædelse. I så fald bestræber parterne sig på i den regionale partnerskabsaftale at bibeholde størsteparten af de fordele, Ghana har opnået i henhold til denne aftale.

Artikel 76

Territorial anvendelse

Aftalen gælder på den ene side de områder, hvor traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab finder anvendelse, på de betingelser, der er fastlagt i denne traktat, og på den anden side Ghanas områder.

Artikel 77

Nye EU-medlemslandes tiltrædelse

1. ØPA-Udvalget underrettes om enhver anmodning fra et tredjeland om at blive medlem af Den Europæiske Union. Under forhandlingerne mellem EU og ansøgerlandet giver Fællesskabet Ghana alle relevante oplysninger, og Ghana underretter Fællesskabet om sine ønsker, således at der fuldt ud kan tages hensyn hertil. Ghana underrettes om enhver tiltrædelse af Den Europæiske Union (EU).
2. Nye medlemmer af EU tiltræder denne aftale fra deres tiltrædelse af EU ved en bestemmelse herom i tiltrædelsesakten. Hvis akten om tiltrædelse af EU ikke indeholder en bestemmelse om den nye EU-medlemsstats automatiske tiltrædelse af denne aftale, tiltræder den pågældende EU-medlemsstat denne aftale ved at deponere en tiltrædelsesakt hos Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union, som sender attesterede kopier til Ghana.
3. Parterne undersøger virkningerne af nye EU-medlemsstats tiltrædelse for denne aftale. ØPA-Udvalget kan træffe afgørelse om overgangsforanstaltninger eller nødvendige ændringer.

Artikel 78

Dialog om finansielle spørgsmål

Parterne er enige om at fremme dialog og gennemsigtighed og om at udveksle bedste praksis inden for skattepolitik og -forvaltning.

Artikel 79

Samarbejde om bekæmpelse af ulovlige økonomiske aktiviteter

Fællesskabet og Ghana forpligter sig til at forebygge og bekæmpe svig og korrupsion, hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme og træffer alle de nødvendige lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger til at overholde internationale standarder, herunder dem, der er indeholdt i De Forenede Nationers konvention mod korrupsion, De Forenede Nationers konvention mod grænseoverskridende organiseret kriminalitet samt protokollerne hertil, De Forenede Nationers konvention til bekæmpelse af finansiering af terrorisme og Den Finansielle Aktionsgruppes anbefalinger. Fællesskabet og Ghana er enige om at udveksle oplysninger og at samarbejde på disse områder.

Artikel 80

Forhold til andre aftaler

1. Med undtagelse af bestemmelserne om udviklingssamarbejde i Cotonouaftalens del 3, afsnit II, har bestemmelserne i denne aftale forrang i tilfælde af uoverensstemmelse med bestemmelserne i Cotonouaftalens del 3, afsnit II.
2. Intet i denne aftale må fortolkes således, at det forhindrer Fællesskabet eller Ghana i at indføre foranstaltninger, herunder handelsmæssige og handelsrelaterede foranstaltninger, som anses for relevante, i henhold til Cotonouaftalens artikel 11b, 96 og 97.
3. Parterne er enige om, at denne aftale ikke forpligter dem til at handle i modstrid med deres WTO-forpligtelser.

Artikel 81

Autentiske udgaver

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

I tilfælde af uoverensstemmelse henvises til det sprog, på hvilket aftalen er forhandlet, her engelsk.

Artikel 82

Bilag

Bilagene og protokollerne til denne aftale udgør en integrerende del heraf.

9. BILAG 1: TOLD PÅ VARER MED OPRINDELSE I GHANA

1. Ved ikrafttrædelsen af denne aftale afskaffes al told ved indførsel til Fællesskabet (i det følgende benævnt "fællesskabstold") af alle varer med oprindelse i Ghana henhørende under kapitel 1-97 i det harmoniserede system, bortset fra kapitel 93, jf. dog afsnit 2, 4, 5, 6 og 7. For varer henhørende under kapitel 93 anvender Fællesskabet fortsat MFN-toldsatser.
2. Fællesskabstolden på varer under toldposition 1006 med oprindelse i Ghana afskaffes pr. 1. januar 2010 med undtagelse af told på varer under position 1006 10 10, der afskaffes ved ikrafttrædelsen af denne aftale.
3. Parterne er enige om, at bestemmelserne i Cotonouaftalens protokol 3 (i det følgende benævnt "sukkerprotokollen") fortsat skal gælde indtil den 30. september 2009. Fællesskabet og Ghana er enige om, at de efter denne dato ikke længere skal være omfattet af sukkerprotokollen. Med henblik på anvendelsen af artikel 4, stk. 1, i sukkerprotokollen løber leveringsperioden 2008/2009 fra den 1. juli 2008 til den 30. september 2009. Den garanterede pris fra den 1. juli til den 30. september 2009 vil blive fastsat efter de i artikel 5, stk. 4, omhandlede forhandlinger.
4. Fællesskabstolden på varer under toldposition 1701 med oprindelse i Ghana afskaffes pr. 1. oktober 2009. Der vil ikke blive tildelt importlicenser, medmindre importøren accepterer at købe de pågældende varer til mindst den garanterede pris, der er fastsat i sukkerprotokollen for sukker, der indføres til Fællesskabet.
5. a) I perioden fra den 1. oktober 2009 til den 30. september 2015 kan Fællesskabet opkræve MFN-told af varer med oprindelse i Ghana under toldposition 1701 [sukker], som indføres i mængder, der overstiger de nedenfor anførte, udtrykt i hvidt sukker, og som derfor betragtes som forstyrrende for sukkermarkedet i Fællesskabet:
  - i) 3,5 mio. ton i et produktionsår for varer med oprindelse i de lande, der er medlemmer af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-staterne), som har undertegnet Cotonouaftalen, og
  - ii) 1,38 mio. ton i produktionsåret 2009/2010 for varer med oprindelse i AVS-stater, som De Forenede Nationer ikke har anerkendt som mindst udviklede lande. De 1,3 mio. ton forhøjes til 1,45 mio. ton i produktionsåret 2010/2011 og 1,6 mio. ton i de fire efterfølgende produktionsår.
- b) Indførsel af varer under toldposition 1701 med oprindelse i et undertegnende vestafrikansk land, som De Forenede Nationer har anerkendt som mindst udviklet land, er ikke underlagt bestemmelserne i afsnit 5, litra a).

Disse varer er dog fortsat underlagt bestemmelserne i artikel 3 (beskyttelsesklause)³.

- c) MFN-tolden ophæves ved udløbet af det produktionsår, for hvilket den blev indført.
  - d) Enhver foranstaltning, der træffes i medfør af dette afsnit, meddeles straks ØPA-Udvalget og er dér genstand for periodiske konsultationer.
6. Med henblik på anvendelsen af bestemmelserne i artikel 25 (beskyttelsesklause) kan situationer, hvor den gennemsnitlige pris på hvidt sukker på Fællesskabets marked i to på hinanden følgende måneder falder til under 80 % af den gennemsnitlige normale pris på hvidt sukker på Fællesskabets marked i løbet af det foregående produktionsår, pr. 1. oktober 2015 betragtes som forstyrrelser på markedet for varer under toldposition 1701.
7. Fra den 1. januar 2008 til den 30. september 2015 føres der tilsyn med varer under toldposition 1704 90 99, 1806 10 30, 1806 10 90, 2106 90 59 og 2106 90 98 efter en særlig tilsynsordning for at sikre, at bestemmelserne i afsnit 4 og 5 ikke omgås. Hvis importen af en eller flere af disse varer med oprindelse i Ghana er steget kumulativt med mere end 20 % i mængde i løbet af tolv på hinanden følgende måneder sammenlignet med den gennemsnitlige årlige import i løbet af de sidste tre tolv månedersperioder, analyserer Fællesskabet handelsmønstret, den økonomiske begrundelse og sukkerindholdet for importen, og det kan, hvis det når frem til den konklusion, at denne import har til formål at omgå bestemmelserne i afsnit 4 et 5, suspendere præferencebehandlingen og indføre de specifikke MFN-toldsatser, der i henhold til De Europæiske Fællesskabers fælles toldtarif gælder ved indførsel af varer under toldposition 1704 90 99, 1806 10 30, 1806 10 90, 2106 90 59 og 2106 90 98 med oprindelse i Ghana. Afsnit 5, litra b), c) og d), finder tilsvarende anvendelse på de i dette afsnit omhandlede tiltag.
8. I perioden fra den 1. oktober 2009 til den 30. september 2012 vil der ikke blive tildelt præferenceimportlicenser for varer under toldposition 1701, medmindre importøren accepterer at købe disse varer til en pris ikke under 90 % af den referencepris, Fællesskabet fastsætter for det pågældende produktionsår.
9. Afsnit 1 finder ikke anvendelse på varer under toldposition 0803 00 19 med oprindelse i Ghana, som er bragt i fri omsætning i regionerne i Fællesskabets yderste periferi. Afsnit 1, 3 og 4 finder ikke anvendelse på varer under toldposition 1701 med oprindelse i Ghana, som er bragt i fri omsætning i de franske oversøiske departementer. Denne bestemmelse gælder i en periode på 10 år. Denne periode forlænges med en ny periode på 10 år, medmindre parterne aftaler andet.

---

³ Med henblik herpå og som undtagelse fra artikel 25 kan enkelte vestafrikanske lande, som De Forenede Nationer har anerkendt som mindst udviklede lande, underkastes beskyttelsesforanstaltninger.

10. BILAG 2: TOLD PÅ VARER MED OPRINDELSE I FÆLLESSKABET

Ghana etablerer en toldafviklingsplan for varer med oprindelse i Fællesskabet, der indføres til Ghana, fordelt på fire varegrupper:

- for gruppe A vil toldafviklingen være afsluttet den 1. januar 2013
- for gruppe B, der hovedsagelig omfatter råmaterialer og udstyr til eksisterende eller nyoprettede industrier, strækker toldafviklingen sig over perioden fra den 1. januar 2013 til den 31. december 2017
- for gruppe C, der omfatter varer med stor skatteindtægtsmæssig værdi, strækker toldafviklingen sig over perioden fra den 1. januar 2018 til den 31. december 2022
- varer i gruppe D er ikke omfattet af toldafviklingen. Enhver yderligere afvikling gennemføres i overensstemmelse med Ghanas udviklingsmål, når der er gået mindst 25 år. Denne kategori omfatter bl.a. følsomme varer vedrørende levevilkår, fødevarer sikkerhed, landdistriktsudvikling, især inden for landbrug og forarbejdning af landbrugsprodukter, samt varer fra nyoprettede industrier, varer, der repræsenterer store skatteindtægter (for at begrænse de potentielle fiskale virkninger) samt luksusvarer.

Afgiften "Export Development and Investment Fund (EDIF) Levy" er baseret på "Export Development and Investment Fund Act 582" fra 2000. Der opkræves 0,5 % af cif-prisen for alle indførte varer med det formål at støtte eksportsektoren og handelen i almindelighed. Denne afgift er ikke omfattet af de basistoldsatser, der er opført i afviklingsplanen. Ghana kan opretholde denne afgift frem til den 31. december 2017 og skal derefter afskaffe den senest den 1. januar 2018. Samarbejdet om finanspolitisk tilpasning i henhold til artikel 8 i denne aftale finder også anvendelse på afskaffelsen af denne afgift.

**11. BILAG 3: LISTE OVER GHANAS GEBYRER OG ANDRE AFGIFTER,
JF. ARTIKEL 11, STK. 2**

"Destination Inspection Fee"

Dette gebyr opkræves af inspektionsvirksomheder for de tjenester, de yder, og følger af gennemførelsen af WTO-aftalen om toldværdiansættelse og ordninger for bestemmelseslande ("WTO Agreement on Customs and Destination Schemes"). Det er fastsat ved "Commissioner's Orders" nr. 4 fra 2000. Satsen er 1 % af cif-prisen.

12. BILAG 4: LISTE OVER REGIONERNE I FÆLLESSKABETS YDERSTE PERIFERI, SOM BERØRES AF ARTIKEL 74

- De franske oversøiske departementer (Guadeloupe, Martinique, Fransk Guyana og Réunion)
- Azorerne
- Madeira
- De Kanariske Øer

13. PROTOKOL 1: GENSIDIG ADMINISTRATIV BISTAND I TOLDSPØRGSMÅL

Artikel 1

Definitioner

I denne protokol forstås ved:

- a) "toldlovgivning": alle på de kontraherende parters områder gældende love og administrative bestemmelser for indførsel, udførsel og forsendelse af varer og henførsel heraf under en hvilken som helst anden toldordning eller -procedure, herunder forbuds-, begrænsnings- og kontrolforanstaltninger
- b) "bistandssøgende myndighed": en kompetent administrativ myndighed, som er udpeget af en kontraherende part til dette formål, og som fremsætter en anmodning om bistand i toldspørgsmål i henhold til denne protokol
- c) "bistandssøgt myndighed": en kompetent administrativ myndighed, som er udpeget af en kontraherende part til dette formål, og som modtager en anmodning om bistand i toldspørgsmål i henhold til denne protokol
- d) "personoplysninger": alle oplysninger vedrørende en identificeret eller identificerbar fysisk person
- e) "overtrædelse af toldlovgivningen": enhver overtrædelse eller ethvert forsøg på overtrædelse af toldlovgivningen.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. De kontraherende parter yder på områder, der hører ind under deres kompetence, på den måde og på de betingelser, der er fastsat i denne protokol, hinanden bistand for at sikre, at toldlovgivningen anvendes korrekt, især med henblik på at forebygge, efterforske og retsforfølge overtrædelser af toldlovgivningen.
2. Bistand i toldspørgsmål i henhold til denne protokol ydes af enhver administrativ myndighed hos de kontraherende parter, som er kompetent med hensyn til anvendelsen af denne protokol. Dette berører ikke bestemmelserne om gensidig bistand i strafferetlige anliggender. Det omfatter heller ikke oplysninger, der er indhentet ved anvendelse af beføjelser, som udøves på en retsmyndigheds anmodning, medmindre den pågældende myndighed er indforstået hermed.
3. Bistand til inddrivelse af skatter, afgifter eller bøder er ikke omfattet af denne protokol.

Artikel 3

Bistand efter anmodning

1. På anmodning af den bistandssøgende myndighed meddeler den bistandssøgte myndighed denne alle relevante oplysninger, som gør det muligt for den bistandssøgende myndighed at sikre, at toldlovgivningen anvendes korrekt, herunder oplysninger om konstaterede eller planlagte handlinger, som udgør eller vil kunne udgøre en overtrædelse af toldlovgivningen.
2. På anmodning af den bistandssøgende myndighed giver den bistandssøgte myndighed oplysning om følgende:
  - a) hvorvidt varer, der er udført fra en af de kontraherende parters område, er blevet behørigt indført på den anden parts område, om fornødent med angivelse af, hvilken toldprocedure varerne er henført under
  - b) hvorvidt varer, der er indført til en af de kontraherende parters område, er blevet behørigt udført fra den anden parts område, om fornødent med angivelse af, hvilken toldprocedure varerne er henført under.
3. På anmodning af den bistandssøgende myndighed træffer den bistandssøgte myndighed på grundlag af egne love og administrative bestemmelser de nødvendige foranstaltninger til at sikre overvågning af:
  - a) fysiske eller juridiske personer, når der er rimelig grund til at antage, at de begår eller har begået overtrædelser af toldlovgivningen
  - b) steder, hvor der oplagres eller kan oplagres varer på en sådan måde, at der er rimelig grund til at antage, at varerne er bestemt til anvendelse i forbindelse med overtrædelser af toldlovgivningen
  - c) varer, der transporteres eller kan transporteres på en sådan måde, at der er rimelig grund til at antage, at de er bestemt til anvendelse i forbindelse med overtrædelser af toldlovgivningen
  - d) transportmidler, der benyttes eller kan benyttes på en sådan måde, at der er rimelig grund til at antage, at de er bestemt til anvendelse i forbindelse med overtrædelser af toldlovgivningen.

Artikel 4

Uanmodet bistand

De kontraherende parter yder hinanden bistand på eget initiativ i overensstemmelse med deres love og administrative bestemmelser, hvis de skønner, at det er nødvendigt for en korrekt anvendelse af toldlovgivningen, særlig ved at meddele indhentede oplysninger vedrørende:

- handlinger, som er eller synes at være overtrædelser af toldlovgivningen, og som kan være af interesse for den anden kontraherende part

- nye midler eller metoder, der anvendes til at gennemføre overtrædelser af toldlovgivningen
- varer, som vides at være genstand for overtrædelser af toldlovgivningen
- fysiske eller juridiske personer, når der er rimelig grund til at antage, at de er eller har været indblandet i overtrædelser af toldlovgivningen
- transportmidler, når der er rimelig grund til at antage, at de anvendes, har været anvendt eller kan anvendes til at foretage overtrædelser af toldlovgivningen.

Artikel 5

Fremsendelse/meddelelse

På anmodning af den bistandssøgende myndighed træffer den bistandssøgte myndighed i overensstemmelse med de love og administrative bestemmelser, der gælder for den, alle nødvendige forholdsregler til

- at fremsende ethvert dokument
- at meddele enhver beslutning

der hidrører fra den bistandssøgende myndighed, og som falder ind under denne protokols anvendelsesområde, til en modtager, der er bosat eller etableret på den bistandssøgte myndigheds område.

Anmodninger om fremsendelse af dokumenter eller om meddelelse af beslutninger skal fremsættes skriftligt på et af den bistandssøgte myndigheds officielle sprog eller på et for denne myndighed acceptabelt sprog.

Artikel 6

Bistandsanmodningernes form og indhold

1. Anmodninger i henhold til denne protokol fremsættes skriftligt. De ledsages af den dokumentation, der skønnes hensigtsmæssig for at gøre det muligt at efterkomme dem. Når hastende omstændigheder kræver det, kan mundtlige anmodninger accepteres, såfremt de omgående bekræftes skriftligt.
2. Anmodninger i henhold til stk. 1 skal omfatte følgende oplysninger:
  - a) den bistandssøgende myndighed
  - b) den ønskede foranstaltning
  - c) formålet med og begrundelsen for anmodningen
  - d) love eller administrative bestemmelser og andre relevante retlige elementer

- e) så nøjagtige og udtømmende oplysninger som muligt om de fysiske eller juridiske personer, der er omfattet af undersøgelserne
  - f) et sammendrag af sagens omstændigheder og allerede gennemførte undersøgelser.
3. Anmodningerne fremsættes på et af den bistandssøgte myndigheds officielle sprog eller på et for denne myndighed acceptabelt sprog. Dette krav gælder ikke for den dokumentation, der ledsager anmodningerne, jf. stk. 1.
  4. Hvis en anmodning ikke opfylder ovennævnte formelle krav, kan den begæres korrigeret eller suppleret; der kan i mellemtiden træffes retsbevarende foranstaltninger.

Artikel 7

Efterkommelse af anmodningerne

1. Med henblik på at imødekomme en anmodning om bistand skal den bistandssøgte myndighed inden for rammerne af sin kompetence og sine ressourcer, som om den handlede på egne vegne eller på anmodning af andre myndigheder hos samme kontraherende part, meddele de oplysninger, den allerede er i besiddelse af, og foretage passende undersøgelser eller lade sådanne foretage. Denne bestemmelse finder også anvendelse på alle andre myndigheder, til hvilke den bistandssøgte myndighed henviser anmodningen i henhold til denne protokol, når den ikke er i stand til at handle på egen hånd.
2. Anmodninger om bistand efterkommes i overensstemmelse med den bistandssøgte kontraherende parts love og administrative bestemmelser.
3. Behørigt bemyndigede tjenestemænd fra en kontraherende part kan efter aftale med den anden kontraherende part og på de af denne fastsatte betingelser møde op hos den bistandssøgte myndighed eller enhver anden berørt myndighed, jf. stk. 1, og indhente sådanne oplysninger vedrørende handlinger, der er eller kan være en overtrædelse af toldlovgivningen, som den bistandssøgende myndighed har brug for med henblik på anvendelsen af denne protokol.
4. Behørigt bemyndigede tjenestemænd fra en kontraherende part kan efter aftale med den anden kontraherende part og på de af denne fastsatte betingelser være til stede ved undersøgelser, der foretages på sidstnævntes område.

Artikel 8

Hvordan oplysninger skal meddeles

1. Den bistandssøgte myndighed meddeler skriftligt den bistandssøgende myndighed undersøgelsesresultaterne sammen med relevante dokumenter, bekræftede kopier heraf mv.

2. Disse oplysninger kan indsendes i edb-format.
3. Der fremsendes kun originaldokumenter efter anmodning, når det ikke er tilstrækkeligt med bekræftede kopier. Originaleksemplarerne skal returneres hurtigst muligt.

Artikel 9

Undtagelser fra pligten til at yde bistand

1. Bistand kan afslås eller gøres betinget af, at visse krav opfyldes, hvis en part skønner, at bistand i henhold til denne aftale:
  - a) ville krænke suveræniteten hos Ghana eller en af Fællesskabets medlemsstater, som er blevet anmodet om bistand i henhold til denne protokol
  - b) ville skade den offentlige orden, statens sikkerhed eller andre væsentlige interesser, især i de i artikel 10, stk. 2, omhandlede tilfælde
  - c) ville indebære en krænkelse af forretnings- eller tjenestehemmeligheder.
2. Den bistandssøgte myndighed kan udsætte at yde bistand med den begrundelse, at det ville forstyrre en igangværende undersøgelse, retsforfølgning eller proces. I et sådant tilfælde rådfører den bistandssøgte myndighed sig med den bistandssøgende myndighed for at fastslå, om der kan ydes bistand på de nærmere vilkår eller betingelser, som den bistandssøgte myndighed måtte kræve.
3. Hvis den bistandssøgende myndighed anmoder om bistand, som den ikke selv ville være i stand til at yde, hvis den blev anmodet derom, skal den gøre opmærksom herpå i sin anmodning. Det overlades derefter til den bistandssøgte myndighed at afgøre, hvorledes den vil reagere på en sådan anmodning.
4. I de i stk. 1 og 2 omhandlede tilfælde meddeles den bistandssøgte myndigheds beslutning og begrundelsen herfor straks til den bistandssøgende myndighed.

Artikel 10

Udveksling af oplysninger og tavshedspligt

1. De oplysninger, der under den ene eller den anden form meddeles i medfør af denne protokol, er fortrolige eller til tjenestebrug, afhængigt af de gældende regler hos hver af de kontraherende parter. De er omfattet af tavshedspligt og beskyttes af den herfor gældende lovgivning hos den kontraherende part, som modtager dem, og af de tilsvarende bestemmelser, der gælder for Fællesskabets myndigheder.
2. Personoplysninger må kun meddeles, hvis den kontraherende part, der modtager dem, forpligter sig til at beskytte oplysningerne på en måde, som mindst svarer

til den beskyttelse, som den kontraherende part, der afgiver oplysningerne, yder i det konkrete tilfælde. De kontraherende parter giver med henblik herpå hinanden oplysninger om deres gældende regler, herunder eventuelt også gældende lovgivning i Fællesskabets medlemsstater.

3. Anvendelse af oplysninger, der indhentes i henhold til denne protokol, i forbindelse med retssager eller administrative procedurer vedrørende overtrædelse af toldlovgivningen, betragtes som værende i overensstemmelse med denne protokol. De kontraherende parter kan således i deres retsbøger, rapporter og vidneerklæringer og i retssager indbragt for domstolene som bevis anvende oplysninger, der er indhentet, og dokumenter, der er blevet fremlagt i overensstemmelse med denne protokol. Den kompetente myndighed, som har afgivet disse oplysninger eller givet adgang til dokumenterne, underrettes om en sådan anvendelse.
4. De indhentede oplysninger må kun anvendes til de i denne protokol fastsatte formål. Hvis en kontraherende part ønsker at benytte sådanne oplysninger til andre formål, skal den indhente forudgående skriftligt samtykke fra den myndighed, som har afgivet oplysningerne. Anvendelsen er da underlagt de betingelser, som stilles af den pågældende myndighed.

Artikel 11

Ekspertter og vidner

En tjenestemand hos en bistandsøgt myndighed kan bemyndiges til inden for de i bemyndigelsen fastsatte grænser at møde som ekspert eller vidne i retssager eller administrative procedurer vedrørende spørgsmål omfattet af denne protokol og fremlægge sådanne genstande, dokumenter eller bekræftede kopier heraf, som måtte være nødvendige for retssagen eller den administrative procedure. I anmodningen om fremmøde skal det præcist angives, for hvilken retslig eller administrativ myndighed tjenestemanden skal give møde, og om hvilket spørgsmål og i hvilken egenskab han vil blive afhørt.

Artikel 12

Udgifter til ydelse af bistand

De kontraherende parter afstår hver især fra alle krav om refusion af udgifter som følge af anvendelsen af denne protokol, undtagen i givet fald udgifter til eksperter og vidner og til tolke og oversættere, som ikke henhører under offentlige myndigheder.

Artikel 13

Gennemførelse

1. Gennemførelsen af denne protokol varetages af Ghanas toldmyndigheder på den ene side og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers kompetente tjenestegrene, og eventuelt af medlemsstaternes toldmyndigheder, på den anden

side. De træffer afgørelser om alle praktiske foranstaltninger og arrangementer, der er nødvendige for protokollens anvendelse, idet de tager hensyn til gældende regler, navnlig med hensyn til beskyttelse af data. De kan rette henstillinger til de kompetente myndigheder om ændringer, som de skønner bør foretages i protokollen.

2. De kontraherende parter rådfører sig med hinanden og holder hinanden underrettet om de detaljerede gennemførelsesregler, som vedtages i overensstemmelse med denne protokols bestemmelser.

Artikel 14

Andre aftaler

1. Under hensyntagen til Det Europæiske Fællesskabs og dets medlemsstaters respektive kompetenceområder gælder det, at denne protokols bestemmelser:
  - ikke må berøre de kontraherende parters forpligtelser i henhold til andre internationale aftaler eller konventioner
  - anses for at supplere bestemmelserne i aftaler om gensidig bistand, som er eller kan blive indgået mellem de enkelte medlemsstater og Ghana
  - ikke må berøre fællesskabsbestemmelserne om udveksling mellem Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers kompetente tjenestegrene og medlemsstaternes toldmyndigheder af oplysninger, der er indhentet på områder, som er omfattet af denne protokol, og som kan være af interesse for Fællesskabet.
2. Uanset bestemmelserne i stk. 1 har denne protokols bestemmelser forrang for bestemmelserne i enhver bilateral aftale om gensidig bistand, der er eller måtte blive indgået mellem de enkelte medlemsstater og Ghana, hvis bestemmelserne i aftalen er uforenelige med bestemmelserne i denne protokol.
3. Med hensyn til spørgsmål vedrørende anvendelsen af denne protokol rådfører de kontraherende parter sig med hinanden for at finde en løsning inden for rammerne af ØPA-Udvalget, der er oprettet ved artikel 73 i aftalen om den foreløbige økonomiske partnerskabsaftale mellem Ghana og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater.